

DIA

Lithuanian American Council,
5600 S. Claremont Ave.
Chicago IL 60636-1039

SECOND CLASS USPS 157-580

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO 44119
VOL. LXXXII 1997 APRIL – BALANDŽIO 8, Nr. 13

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS

AR UŽTEKS LAIKO?

Dr. Leonas Milčius,
Kovo 11-osios Akto
signataras

Kiekvienas turime savo tėviškę. Turime vietas, kurios nuolat sapnuojasi, kuriose niekad nepirailgsta laikas, nes ir oras ten kitoks, gaivesnis, o medžiai žalesni. Akmenys ir tie tėviškėje yra šiltesni, kalbantys. Tiesa, gana tyliai, bet jeigu labai labai nori išgirsti – būtinai išgirsi. Sako, kad juose liko užrašytos daugelių kartų žmonių kalbos, paukščių giesmės, vėjo užesys ir lietaus skambėjimas, nes niekas gamtoje nedingsta be pėdsako.

Ir koks nelaimingas, varganas turi būti žmogus, kuriam likimas atėmė laimę ilgiau būti savo tėviškėje, ją pažinti ir taip pamilti, kad tos meilės užtektų visiems gyvenimo sapnams ir svajoms. Vėliau augi ir supranti, kad tavo tėviškė yra daug didesnė. Ten toliau, už miško ir už Nemuno, už raudonų bažnyčios bokštų ir net ... už paties Kauno dar tęsiasi tėviškė, nes visur kalba taip, kaip tavo namuose, visur rasi žmonių, kurie vienas su kitu yra surišti neapčiuopiama, bet labai stipria jungtimi, pavadinta tauta. Ir sužinai, kad tai – daug daugiau, jau ne vien tėviškė, bet visa Tėvynė. Bet visvien, ir būdamas Tėvynėje, sapnuoji tėviškę.

Pirmasis, likęs atmintyje, tėviškės pavasaris buvo ankstyvas. Gerai įdienojus, visas mūsų mažųjų pulkas kartu su šuniuku Murza, pietų pusėje sėdėjome ant samanų, kuriomis tėvelis kiekvieną rudenį iki pat langų apdėdavo namą, kad šaltis žiemą pro senus sienojus neįsiskverbtų į vidų.

Tą patį pavasarį pažinau gaisro baimę: rusai sugrindino kaimynų Balsių sodybą su jų vyrais, kurie slapstėsi namuose, kad nebūtų paimti į kariuomenę. Tik po daugelių metų sužinojau, kad tai įvyko 1945-ųjų metų gegužyje.

Ir vėliau baimė eidavo per kaimą, jį retindama. Toli į Šiaurę kartu su kitų kaimų nelaimingaisiais išmanųjų Kluoniškių buvo išvežti Vizgaičiai, Griškai, Seniūnai. Kiekviena sodyba laukė savo eilės: motinos mažesniuose maišeliuose saugojo duonos džiuvėsius, didesniuose maišuose – verpalus,

veltinius, kailinius, o mes, vaikai, iš vakaro gražiai susidėdavome savo batus ir rūbus, kad atėjus baisiam netikėtumui, galėtume viską greitai surasti ir pasiimti.

Tik gerokai vėliau sužinojau, kad mūsų namas, bene mažiausias visame kaime, kartu su pora gabalėlių abipus kelio dirbamos smėlėtos žemės, prieš daugelį metų buvo pirktas dar iš Argentinoje mirusio poeto Andriaus Vištelio–Višteliausko tėvo.

1949 metais tėvai pastatė naują namą, kuris buvo ne tik aukštesnis ir turėjo didesnius langus, bet, svarbiausia, nereikėjo bijoti, kad jis sugrius nuo didesnio vėjo ar gausensnio sniego. O tada, atrodė, ir tame, sename bei ankštame name, devynių didesnių ir visai mažų žmonių šeimai buvo gera.

Ir vis tik labai gražus atrodė vaikystėje tas Kluoniškių kaimas. Tas pats, kurį kažkada įkūrė zapyškiečiai, pradėję statyti savo kluonus ant kalno, kad pavasariniai Nemuno potvyniai jų neapsemų. Kokie dideli ir gražūs rodėsi tuomet dar gyvenusio ir dirbusio Kauno dramos teatro aktorius ir režisieriaus Kazio Jurašūno bei senosios Mejerienės geltoni, dviejų aukštų namai. Keliais spalvoto stiklo gabalėliais puošėsi vienintelis, ir gal dėl to toks paslaptingas, Žitinevičių namas. Tėvelio žodžiais, pas juos su savo smuiku būvodavo pats Vincas Kudirka, lankydavosi Valstybinio teatro vadovas Antanas Sutkus.

Nežinia, kiek kitokių paslapčių, kiek žmonių likimų slepia senosios Zapyškio kapinės, dabar vientisu alyvų krūmų apaugusios. Tai lyg sena, gera pasaka – išėjusių žmonių, senolių laikų tėviškė.

Gal kas nors pasakytų, kad neverta ir nėra ko prisiminti to laiko, kai geresni ar blogesni "pirmininkai" keitė vienas kitą, o kaime, aukščiau už visus namus, medžius ir net bažnyčios bokštus iškišo šienainio ir vandentiekio bokštai. Pačiame jo viduryje buvo sumūryti didžiuliai tvartai ("fermos"), dirbtuvės, sandėliai, dabar tapę tokie svetimi ir niekam nereikalingi. Viena po kitos nuo senu-

Tėviškėje – prie Nemuno. Ten, kur akmenys kalba...

L. Milčiaus nuotr.

mo nulūžo liepos, kurių šakose, kaip pasakojimą, jaunas Vištelis buvo sukalęs suolą ir stalą eilėrašiams rašyti. Nežinau, ar prieš pat mirtį – 1913 metais – Buenos Airezė sunkiai sergantis poetas jas prisiminė, bet be jų žydėjimo ne tik bitėms, bet ir mums, lyg ir vasaros liko nebe tos. Tik saulė tekėdavo tokia pat šviesi, karšta, taip pat žydėdavo alyvų krūmai, balta rūko marška klodavosi panemunės ievos. Tai buvo metai, skirti mano kartai, mano laikmečiui ir todėl – patys gražiausi.

Šiandien į savo tėviškę turėčiau žvelgti jau kitomis akimis, nes daug daugiau pažįstamų pavardžių perskaitau antkapčiuose, negu sutikusiųjų akyse. Ištuštėjusių fermų pastogėje pavasarį atrado parkauklį. Kažkoks vokiečių neseniai nupirko bulvių sandėlį ir jame įrengė parketo dirbtuves. Pusė kaimo ir Kanavos upelio šlaitai dabar užteršti medžio atbraizomis ir kitomis šiukšlėmis.

Bet kartu su ilgesnėmis dienomis sugrįš laukų žaluma, vakarais upelio slėniuose vėl sės rūkas, per naktį suoks lakštingalos ir taip pat kvėpės pavasaris dabartiniais šešiolikmečiams. Tik jie negaudys vėgėlių po Nemuno akmenimis, nes jų ten seniai nebėra. Nebėris pėsti po penkis ar septynis kilometrus į šokus, surengtus Altoniškiuose, Ežerėlyje ar Kačerginėje. Niekas jų ten ir neberengia. Kiekvienas laikas neša savo madą.

Nežinau, kokia bus mano tėviškė po kitų penkiasdešimties metų. Tikriausia, ji bus daug turtingesnė. Gal medžių ir pievų liks mažiau, o namų ir asfaltuotų kelių – daugiau. Gal zapyškiečiai tada didžiulis ne tik tuo

kad jų miestelio pavadinimas artimas Amerikos muzikanto F. Zappos pavardei, bet ir tais žmonėmis, kurie kilo ir kilns nuo tų žemių, kaip tie vieno lizdo paukščiai, perskridę jūras ir kalnus, bet išsaugoję savo giesmes ir amžiną trauką – sugrįžti atgal.

Labai norėtusi, kad kiekvieną kartą iš senojo, prie Nemuno dunksančio Kluoniškių kaimo atėjus šešiolikmetis atrastų savo laiką, o ankstų rytą, kartu su tėvu įpjaudamas rasotą lanką, išgirstų Nemuno šauksmą, kurio užtektų viso gyvenimo sapnams.

Dažnai tenka sutikti žmonių, kurie pasako: "Aš seniai nevažiuoju į savo tėviškę, nes ten nieko neliko, kas buvo mano. Namai sugriauti, aplinkui – visi svetimi."

Betgi tėviškė – tai ne vien tavo laiko laukai, miškai, namai ir žmonės. Tėviškė – tai kažkas daug daugiau ir giliau. Mes, mūsų laikas ir buvusi ar esanti aplinka – tai tik nedidelė tėviškės dalelė. Mylėdamas tėviškę, myli ne tik tai, kuo tu gyvenai, ką matei ar jautei, bet ir tai, kas buvo ant tos žemės prieš daug daug metų. Myli ir gerbi buvusius žmones, jų darbus, jų gyvenimus, lygiai taip pat, kaip ir savo laikmečio.

Ir nereikia pykti ar būti nepatenkintam, jei ne viskas gerai ir gražu dabartyje. Mes turime gyventi ir ateičiai, t.y. jau iš anksto džiaugtis tais, kurie vaikščios mūsų keliais po daugelio metų, nes kiekvienas turim savo laiką, skirtą saviems darbams. Tik ar jo užteks?

Gal ne taip jau svarbu, kas šiandien gyvena ar dirba tavo tėviškėje, nes nė

vienas iš mūsų neturime į ją Amžinosios Teisės. Visi – ir buvę, ir esami, ir būsimi – turime vienodą Teisę Mylėti savo tėviškę, kaip ir savo tautą, savo valstybę.

Nemažiau sunku suprasti bei pateisinti ir tuos kraštiečius, kurie pasako: "Aš nusivyliau Lietuva, nes ji – jau ne ta." Arba pasako dar aštriau: "Kokia ten ta *jūsų Lietuva*? Nieko neliko iš tikrosios, buvusios *mūsų laikais*. Žemės – užimtos, upeiliai – išnaikinti, miškai – iškirsti, žmonės – svetimi. Ne, ne tokios Lietuvos mes laukėme."

Tikrai Lietuva, kaip ir mano tėviškė, yra kita. Ir po kelių dešimtmečių vėl bus kita, tik niekad tokia, kokia buvo iki mūsų ir mūsų laikais. Nauji žmonės darys naujus darbus, statys naujus namus, savaip tvarkys žemę ir tikriausiai taip pat darys savo klaidas, patirs skriaudas. Tik duok, Dieve, kad mylėtų ją visą – su jos praeitimi, geriais ir blogais darbais, buvusiais ir esamais žmonėmis, su didesnėmis ar mažesnėmis asmenybėmis, paprastais, bet visados gražiais kraštiečiais.

Ir ne taip bus svarbu, kas vienais ar kitais metais buvo klebonas, pirmininkas, seniūnas ar prezidentas, nes žmogui skirtas laikas, palyginus su tautos ir valstybės formavimosi laiku, yra toks trumpas.

Tad dar kartą prieš tardami žodžius "Ne, aš dar nevažiuosiu į tėviškę, į Tėvynę", visados paklauskime savęs: "O kada?" Visus darbus galima padaryti, visas klaidas galima ištaisyti, jeigu bus li-kę laiko. Tik ar jo užteks?

1997 m. kovo 18 d.

"Dirvos" e-mail adresas: dirva@ix.netcom.com.

Girdėta iš Vilniaus

• **LIETUVA GAVO "NAUJĄ KAIMYNE".** Gudija (Baltarusija) ir Rusija pasirašė sutartį dėl naujos sąjungos kūrimo. "Lietuvos ryto" teigimu, Prezidentas Algirdas Brazauskas pareiškė, kad Lietuva neketina keisti savo užsienio politikos Rusijos ir Gudijos atžvilgiu, joms pasirašius dvišalės sąjungos kūrimo sutartį.

• **AR LIETUVA PASIRUOŠUSI STOTI Į EUROPOS SAJUNGĄ?** Vilniuje apsilankęs Europos Sąjungos (ES) Komisijos narys Hansas van den Brukas (Hans van den Broek) teigiamai įvertino naujosios Lietuvos Vyriausybės ekonomikos reformas. Jo nuomone, Lietuvoje reikia stiprinti administracijos ir teisės struktūras. H.van den Brukui buvo įteikta naujausia informacija apie Lietuvą. Atsižvelgdama į ją, Europos Komisija įvertins, kaip Lietuva yra pasirengusi tapti ES nare. Vertinimai bus paskelbti po birželio mėnesį Amsterdamo numatyto ES valstybių vadovų susitikimo.

• **PATVIRTINTI SAVIVALDYBIŲ TARYBŲ RINKIMŲ REZULTATAI.** Daugiausia vietų savivaldybių tarybose gavo Tėvynės sąjunga – 493 (33,2 proc.), antroje vietoje – LDDP, gavusi 212 vietų (14,3 proc.), trečioje – Krikščionių demokratų partija – 180 (12,13 proc.). Socialdemokratų partija savivaldybių tarybose turės 136 vietas (9,16 proc.), Centro sąjunga – 135 (9,1 proc.), Valstiečių partija – 84 (5,66 proc.), Lietuvos lenkų rinkimų akcija – 56 (3,77 proc.), Liberalų sąjunga – 44 (2,96 proc.), Lietuvių tautininkų sąjunga – 23 (1,55 proc.), Politinių kalinių ir tremtinių sąjunga – 20 (1,35 proc.). Iš viso išrinkti 1459 deputatai.

• **PASKIRTAS GENERALINIS PROKURORAS.** Balandžio 3 d. Seimas Lietuvos generaliniu prokuroru paskyrė Kazį Pėdnyčią. Už tokį nutarimą buvo 71 Seimo narys, 1 parlamentaras susilaikė, niekas nebalsavo prieš. Iki šiol K.Pėdnyčia dirbo Valstybės saugumo departamento generalinio direktoriaus pavaduotoju.

• **JAV ATSARGOS PULKININKAS – LIETUVOS GINKLUOTŲJŲ PAJĖGŲ GENERALINIS INSPEKTORIUS.** 55 metų A. Garsys šiose pareigose pakeitė pulkininką Česlovą Jezerską, kuris netrukus išvyks tobulintis į Didžiąją Britaniją. Naujasis inspektorius teigė sieksiąs, kaip Lietuvos kariuomenės struktūros atitiktų NATO reikalavimus. Jis teigė, jog 26 metus tarnaudamas JAV ginkluotosiose pajėgose ruošėsi tokiai tarnybai Lietuvoje.

• **ARTŪRAS PAULAUSKAS – ATEITIES PREZIDENTAS?** Generalinio prokuroro pavaduotojas Artūras Paulauskas balandžio 2 d. viešai pareiškė apie savo ketinimą siekti Lietuvos Respublikos prezidento posto ir artimiausiu metu pasitraukti iš Generalinės prokuratūros. Už stambiausių ūkinių aferų tyrimo vilkinimą viešai kaltinamas A. Paulauskas aiškina, kad Lietuvoje dabar "iškilio grėsmė Lietuvos žmonių teisėms ir laisvėms, demokratijai, stiprėja autoritarinės tendencijos". "Lietuvos aidas" priminė, kad pirmasis A. Paulauską padaryti prezidentu buvo pasiūvęs KGB žvalgybos mokyklos auklėtinis, susijęs su kontrabanda, S. Čiapas.

A.Paulauskas yra ketvirtasis pretendentas, pareiškęs norą tapti Lietuvos prezidentu. Kiek anksčiau tai padarė Vaidotas Žukas, Valdas Adamkus ir Liucija Baškauskaitė.

• **PATAISA.** Centro frakcija pasiūlė Konstitucijos pataisą dėl išeivijos galimybių dalyvauti Prezidento rinkimuose. Siūlomas 78 straipsnio pakeitimo projektas skelbia, kad "Respublikos Prezidentu gali būti renkamas Lietuvos pilietis pagal kilmę, jeigu jam iki rinkimų dienos yra suėję ne mažiau kaip keturiasdešimt metų". Dabartinis straipsnis skelbia, kad "Respublikos Prezidentu gali būti renkamas Lietuvos pilietis pagal kilmę, ne mažiau kaip trejus pastaruosius metus gyvenęs Lietuvoje..." Kad pataisa būtų priimta, už ją turi balsuoti ne mažiau kaip 2/3 visų Seimo narių.

• **V. LANDSBERGIS LANKOSI AMERIKOJE.** Balandžio 5 d. Seimo Pirmininkas Vytautas Landsbergis išvyko darbo vizito į JAV. Jis lankosi Čikagoje ir Vašingtone. Numatyti V.Landsbergio susitikimai su JAV viceprezidentu Alu Goru, Valstybės sekretore Madlena Olbrait ir kitais atsakingais valstybės pareigūnais. Seimo Pirmininkas taip pat kalbės su Amerikos žydų komiteto atstovais, dalyvaus tiesioginėje televizijos laidoje, bendraus su didžiausių dienraščių žurnalais. Jis susitiks su Amerikos lietuvių visuomene. Vizitas truks iki balandžio 11 dienos.

• **CHULIGANŲ IŠPUOLIS PRIEŠ JAPONIJOS DIPLOMATĄ.** Balandžio 2 d. vakare Vilniaus senamiestyje du asmenys užpuolė ir sumušė Japonijos ambasados Vilniuje antrąjį sekretorių Hidetoši Kamidžimą (Hidetoshi Kamijima) bei jo žmoną. Abu dvidešimtmečiai įtariamieji sulaikyti.

Iš visur – apie viską ATGIMSTA KONGAS

Algirdas Pužauskas

Kovo pabaigoje mažose vakarinės Afrikos šalyse – Gabone ir Kamerune – apie 370 amerikiečių karių laukė, kuo baigsis įvykiai Zaire, kuriame vyksta pilietinis karas. Šie amerikiečiai priklausė garsiems jūros pėsčiųninkų ir parašiutininkų daliniams. Jų uždavinys buvo išgelbėti apie 500 JAV piliečių, užkliuvusių karo paliesuose miestuose ir kaimuose. Reikalui esant, amerikiečiai kariai padeda ir kitų draugiškų valstybių piliečiams: prancūzams, anglams, belgams. Šis nedidelis dalinys, pastaruoju metu užsiėmęs amerikiečių evakuacijos planais, neseniai turėjo spręsti sunkius uždavinius Ruandos pilietinių kovų pabėgėlių gelbėjimo ir aprūpinimo darbuose.

Zaire vyksta pilietinis karas tarp ilgamečio prezidento S.Mobutu vadovaujamos kariuomenės ir rytinių provincijų sukilėlių vado L. Kabilos demokratinių jėgų. S.Mobutu ir L.Kabila praecityje jau buvo susitikę kovos lauke. Zairo piliečiai pastaruoju metu yra linkę labiau remti L.Kabilą, nors jo kalbose ir pareiškimuose dar jaučiami seniai žmonėms nusiūdusius marksistinių šūkių atgarsiai. Mobutu jaunystės metais vienintelė neuždrausta politinė partija buvo Liaudies Revoliucijos judėjimas, kuriam jis pats vadovavo. L.Kabila tuo metu vadovavo demokratinėms Kongo išlaisvinimo jėgoms. Po 30-ties Mobutu valdymo ir vogimo metų, valstybės kariuomenė baigia išsilakstyti arba perbėgti į

Kabilos sukilėlių eiles.

L.Kabilos kariauna – drausmingesnė. Pats Kabila neabejoja, kad jam pavyks perimti sostinę Kinšasą su 3,8 milijono gyventojų ir sudaryti sąžiningų ir patriotiškų valdininkų vyriausybę.

Užsienio šalims padedant, Zairas dar gali išeiti iš dabartinės suirutės ir įkurti normaliai veikiančią valstybę, nes šios teritorijos gelmėse netrūksta gamtos turtų (įvairių cheminių medžiagų, deimantų, aukso), o žemės paviršiuje gerai dera kava, bananai ir kiti maistiniai augalai.

Zairo sukilėliai jau užėmė didelius miestus – Kisangani ir Lubumbaši. Gyventojai kalba, kad prezidentas Mobutu turi pasitraukti ir išvykti iš šalies, o Zairą turi perimti valdyti Laurent Kabilą. Apie Mobutu Zairo liaudis kalba, kad jo žvilgsnis gali žmogų nužudyti. Jį nuo nelaimių sauganti ir nuolat nešiojama leopardo kailio kepuraitė.

Net du tūkstančius lovų turinti "Mama Jema" (Mobutu motinos) vardu pavadinta ligoninė, esanti sostinėje, yra didžiausia valstybės ligoninė šalyje. Gyventojai kalba, kad diktatorius, matyt, mažai mylėjo savo mamą, nes ligoninėje trūksta ne tik vaistų, bet ir lovų, gydytojų, tvarkos. Pacientai, atvykdami gydytis, turi viską atsinešti patys. Tik tada gydytojai pradeda vykdyti savo pareigas. Sakoma, kad panašiai algomis apsirūpindavo Zairo kariuomenė: kareiviai plėšdavo iš privačių piliečių, ypač iš moterų, o karininkai plėšikavo įstaigose, fabrikuose, sandėliuose.

Savo valdymo pradžioje Mobutu, nepasitikėdamas tautiečiais sargybiniais, asmens sargybai samdydavo Izraelio karius, o Zairo generolus dažnai keisdavo, kilnodavo iš vienos vietos į kitą, kad jie nesusitartų ir neištrotų prieš "vyriausią vadą".

Mobutu savo partijos spaudoje buvo vadinamas "tautos vadu" net "Išganytoju". Žmonės bijodavo į prezidentą pažvelgti, nes, sakoma, kad jo žvilgsnis atimdavo iš paprastų tautiečių regėjimą. Užsienio šalių spaudžiamas, Mobutu buvo išvedęs "demokratinę sistemą". Vienu metu į parlamentą buvo renkami kandidatai iš 3,000 partijų. Įdomu, kad demokratijos mylėtojai apmokėdavo Zairui visas politinių partijų steigimo ir manipuliavimo jomis išlaidas. Tad Mobutu valdžiai šitoks "demokratinis žaidimas" nieko nekainuodavo. Tokia partijų gausa užsienio diplomatų koridoriuose įgavo neoficialų pavadinimą – "multimobutizmas". Visos Mobutu įsteigtos "partijos" buvo jam lojalios ir gyvendavo iš jo parūpintų lėšų. Šalyje veikė iš tų partijų išrenkamas parlamentas. Dar nebuvo tik "demokratinio" prezidento rinkimų. Jų buvo laukiama jau septyneri metai.

Manoma, kad ši syki valdžia pati pasikeis, įsikišus L.Kabilai ir dar prisidėjus sunkiai prezidento Mobutu ligai. Korespondentai dar turi vilčių, kad viena turtingiausių Afrikos kontinento valstybių susitvarkys, išmes savo išnaudotojus, nubaus nusikaltėlius ir pradės gyventi normalų, laimingą gyvenimą.

Penkiolikos Afrikos valstybių vadovams reikalaujant, Pietų Afrikos Respublikoje numatomos dviejų Zairo delegacijų – valdžios ir sukilėlių – derybos dėl paliaubų. S.Mobutu jau sudarė septynių asmenų atstovybę, kurią patvirtinęs šalies parlamentas. Laurent Kabilą irgi sutikęs atsiųsti savo atstovus, tačiau nurodęs, kad derybos turi vykti tik vieną sykį ir tik kurioje nors svetimoje šalyje. Sukilėlių delegacijoje būsiąs ir buvęs finansų ministras skambia kongietiška pavarde: Mawampanga Mwana Nanga.

Keliais sakiniiais

• Rusijos prezidentas Borisas Jelcinas kovo 26 d. paskelbė, kad valdžios pareigūnams geriau tiktų važinėti Maskvos gatvėmis ne liuksusiniais užsienietiškais, bet Rusijos darbininkų pagamintais rusiškais automobiliais. Pirmas apie valdininkų pamėgtus "Mercedes" ir "Rolls-Royces" automobilius prasitarė naujasis Rusijos vicepremjeras Borisas Nemco-

vas. Kovo 27 d. visoje Rusijoje įvyko protesto demonstracijos. Kalbėtojai tvirtino, kad apie 60 % rusų darbininkų yra negavę maždaug 8 milijardų dolerių algų už savo darbą. Pensininkams nebuvo išmokėta apie 3 milijardus dolerių jiems priklausanti pensijų. Demonstracijas organizavo profesinių sąjungų federacija.

• Jungtinių Tautų

Saugumo Taryba pritarė planui pasiųsti į Albaniją iš įvairių šalių sudarytą kariuomenės dalinį, kuris prižiūrėtų tris mėnesius Albanijai siunčiamą ekonominę paramą. Pirmąsyk albanų opozicija sudarė vieną koalicinę septynių partijų tarybą, kuri bandys taikiai pašalinti ligšiolinį prezidentą Sali Berišą.

(Nukelta į 3 psl.)

P.O. BOX 19191 CLEVELAND, OHIO 44119 - 0191
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
EDITOR: DR. JONAS JASAITIS

DIRVA (USPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0191

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. • Published Weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. – Subscription per year-\$35.00, first class-\$58 • Single copy-70 cents. Air mail overseas-\$110.00.

Prenumerata metams – \$35.00, pusei metų – \$20.00, pirma klase – \$58 • Oro paštu į užsienį metams – \$110.00. • Atskiro numerio kaina 70 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. • Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant – Už skelbimų turinį redakcija neatsako.

Redakatoriaus skiltis

ŽINIŲ AR ... "ŽALIŲJŲ"?

Kuo toliau domiesi galimybėmis suartinti Lietuvą ir išeiviją, sulieti užjūriuose gyvenančių lietuvių sukurtus kultūros lobius su bendru Tėvynės kultūros lobynu, tuo skaudžiau pajunti, kad pusės amžiaus properšai užtaisyti reikės labai didelių abipusių pastangų. Viena iš didžiausių kliūčių yra žinių stoka.

Lankydamiesi Lietuvoje, pabandykite pasiteirauti eilinio inteligento (gydytojo, inžinieriaus, mokytojo), ką jie žino apie užsienyje gyvenančius savo tautos narius. Kas galėtų išsamiau papasakoti apie išeivijos profesinę veiklą, jų pasiekimus moksle ir mene?

Pradėkime nuo paprasčiausio klausimo: "Kiek lietuvių gyvena svetur?" Atsakymai svyruos nuo: "girdėjau, kad jų yra milijonas, o gal ir dar daugiau" iki: "ką aš žinau, gal porą šimtų, gal pora tūkstančių..."

Dar į sunkesnę padėtį pateks pašnekovas, jei paprašysite išvardinti užsienyje gyvenančių lietuvių rašytojus, muzikus, dailininkus ir kitus meno žmones, bent žymesnius mokslo ir verslo pasaulių atstovus. Dėl to netenka stebėtis: išeivijoje gyvenantieji nepalyginamai daugiau žinojo apie Lietuvą, negu joje gyvenę – apie išeiviją. Ilgus dešimtmečius okupantas bandė ištrinti 1944 metų pabėgėlius iš tautos atminties. Kai suvokė, kad to padaryti vis tiek nepavyks, bandė juos niekinti ir šmeižti. Per septynerius atkurtos nepriklausomybės metus ši didžiulė žinių spraga tebėra mažai užpildyta.

Dėl žinių stokos pirmiausia nukenčia Lietuvos ūkis ir kultūra. Suvokdami savo atsilikimą, valstybės veikėjai ir specialistai bando ieškoti "kelio į Vakarus". Tačiau jie neretai atsiduria "nežinomose kryžkelėse" ir pasuka į klystkelius. Todėl ir braunasi į Lietuvą trečiaieilės

svarbos "firmelės", nepajėgiančios išlaikyti konkurencijos savo namuose. Retai pagalvojama, kad Šiaurės Amerikoje gyvenantys lietuviai galėtų būti nepamainomais palydovais, ieškant tikrų kelių į ūkio pažangą. Jų išsimokslinimas ir profesinė patirtis, gamybiniai ir moksliniai ryšiai yra labai didelis Lietuvos turtas. Deja, jis beveik nepanaudojamas. Pirštais galima suskaičiuoti specialistus, kuriuos Lietuva pasikvietė iš Amerikos ir su dera pagarba panaudojo. Net ir tais negausiais atvejais, kai tokie pakvietimai buvo gauti, iniciatyvą dažniausia rodė patys išeiviai, o ne Lietuvos atstovai.

Lietuvoje sakoma, kad "siūlomą mėšą šunys tešda". Ne kiekvienas Amerikoje užaugęs lietuvis žino, kokia tikroji padėtis jo tėvų žemėje ir kur gali būti naudingas jo pasirengimas, ne kiekvienas drįsta pasisiūlyti.

Buvusiai LDDP valdžiai išeivijos specialistų nereikėjo. Jiems nereikėjo pažangos, nes "patys viską išmanė". O iš tikrųjų jie bijojo išeivijos. Užteko protelio, kad suvoktų, jog normalioje visuomenėje išugdytas žmogus greičiausia nesutiks veltis į jų "kombinacijas". Pagaliau jie niekaip nepajėgė atsikratyti jiems į odą įaugusio "klasiinių priešų" įvaizdžio.

Naujoji valdžia bando taisyti padėtį, tačiau tai daro labai neryžtingai ir per lėtai. Vis dar netrūksta prašančių tik "finansinės paramos". Skaudžiausia, kai tik tokį požiūrį į išeiviją turi net kai kurie atsakingas pareigas užimančios asmenys.

Kai į susitikimus su Lietuvos atstovais ateina daugiausia vyresnio amžiaus žmonės, tai visai nereiškia, kad išeivija "išmiršta". Dabar lietuvių Amerikoje yra daugiau. Tačiau jaunoji karta norėtų, kad būtų labiau vertinamos mokytos galvos ir patyrusios rankos, o ne piniginės.

Norėjau tęsti rašymą apie "prošvaistes tamsiame horizonte". Tačiau besiraušiant Lietuvos spaudos šūnyje ir dar sykį tikrinant jau rengiamus išmesti laikraščius, akys užkliuvo už vienos antraštės: "Tikroji tvarka atsiranda iš proto ir sąžinės" ("Lietuvos rytas", 1997.2.13)". Žiūriu, kad straipsnis – filosofo parašytas, tad susidomėjau.

Nors ir kelis sykius tą rašinį perskaičiau, bet protingo niekaip nesisekė surasti. Tikriausia ir didžioji dalis Lietuvos žmonių sutiks, kad protingo jame išžiūrėti negalima. Kai kam "protas ir sąžinė" yra neapčiuopiamos sąvokos. Rašinyje prižerta minčių, kurios šiandieninei Lietuvai yra nepriimtinos:

"Ir, žinoma, naujasis vidaus reikalų ministras, maldaute maldaująs tautos nepalikti jo vieno nelaimėje su verslininkais ir banditais. Kovoti kartu [...] Išmokti žaibiškai pakeisti apkabą ir spėti ją visą ištuštinti. Nepamiršti paleisti kontrolinių šuvių. Nes Nuosavybė, Turtas

• Nors JAV su Šiaurės Korėja nepalaiko diplomatinių santykių, penki JAV senatoriai išvyko į šią šalį ir žada viešėti joje dvi dienas. Delegacijai vadovauja senatorius Tedas Stevensas – respublikonas iš Aliaskos.

• Kanados ir JAV saugumo organizacijos išaiškino, kad JAV karo aviacijos kareivinių, buvusių Saudo Arabijoje, susprogdinimas pernai, birželio 25 d. – Irano ir Sirijos globotų teroristų darbas. Tada žuvo 19 amerikiečių karių. Abi valstybės kaltinimus neigia.

• Atstovų Rūmų pirmininkas Newt Gingrich su 12 Kongreso narių delegacija aplankė komunistinę Kiniją, iš kurios ką tik išvažiavo JAV viceprezidentas Al Gore. Abi delegacijos ragino Kinijos vadovus gerbti žmogaus laisves (ne tik religines, bet ir politines), ragino paleisti politinius kalinius ir nevaržyti savo piliečių.

NETIKĖTAS NUSIKALTĖLIŲ GYNĖJAS

Juozas Žygas

(nesvarbu, kaip įgytas) – aukščiau už viską. Aukščiau už gyvybę – savaime suprantama. Nes gyvename šaudančių verslininkų Lietuvoje (mano pabraukta J.Ž.). Nes verslas (nesvarbu koks) – aukščiau už viską. Tik iššaudžius abi apkabas (ir ne anksčiau!) kviesti policiją".

Manychiau, kad žmonės tiek Lietuvoje, tiek ir išeivijoje galvoja, kad ten dar tenka gyventi nekontroliuojamų nusikaltėlių ir su jais bendraujančios teisėsaugos Lietuvoje. Prekybininkams, kurie yra šantažuojami, neliko nieko kito, kaip griebtis ginklo. Bet lyg "Pilypas iš kanapių" išlindo šiaudadūšis, kuris lieja ašaras už nušautus nusikaltėlius.

Patarčiau tvirčiau išsiremti į kėdę, kad neišvirstumėte sužinoję, kas yra tas, kuris už nusikaltėlius lieja ašaras. Po ilgu ir nesąmonių prirašytu straipsniu pasirašęs **Rolandas PAVILIONIS**, Vilniaus universiteto rektorius. Ir kokiaje planetoje jis gyvena, jeigu net nežino, kad į Šv. Jokūbo ligoninę atvežus asmenis su šautinėmis žaizdomis ir iš ligoninės policijai paskambinus, toji tik į septintą dieną teatvyko?! Ir Panevėžio policija nepasirūpino sužinoti, kur dingo sužeisti nusikaltėliai, bet pirmiausia iš save gynusio prekybininko atėmė pistoletą, o prokuroras jam užvedė baudžiamąją by-

lą. Tik kilus dideliame visuomenės pasipiktinimui, policija pistoletą grąžino, o prokuroras bylą panaikino. Įdomu, ką tas prokuroras dabar veikia? Turbūt sėdi minkštame fotelyje ir juokiasi, šį rektoriaus straipsnį skaitydamas.

"Tarybinėje Lietuvos enciklopedijoje" autorius nurodytas kaip filosofijos daktaras. Paminėtos jo parašytos knygos: "Kalba ir logika", "Kalba, logika, filosofija" ir kt. Atsiprašau, kad jo parašytų filosofijos ir logikos knygų neteko skaityti. Tačiau šiame jo straipsnyje jokios logikos išžiūrėti negaliu. Manychiau, kad ginkluotų nusikaltėlių gaujų siautėjimas sąlygojo prekybininkų apsiginklavimą, o ne priešingai. O pagal profesoriaus straipsnį ("gyvename šaudančių verslininkų Lietuvoje") išeitų, kad ginkluoti prekybininkai privertė ir nusikaltėlius apsiginkluoti.

Yra fizikos dėsnis: "Kiekvienam veiksmui yra lygus atoveiksmis". Tuo dėsniu paremta ir raketų technologija. Atrodo, kad profesorius šio dėsnio nepripažįsta. Dabartiniu metu Lietuvoje nusikaltimai yra didžiausia problema. Su didžiausia problema ir reikia kuo skubiausiai kovoti, kol policija yra bejėgė ir nenori toje kovoje dalyvauti ir jai vadovauti. Tad sveikintina prekybininkų parodyta drąsa ir pasipriešinimas.

Iš visur – apie viską

(Atkelta iš 2 psl.)

• Artėjant Britanijos parlamento rinkimams, kurie numatyti gegužės 1 d., Airių Respublikonų Armijos teroristai vėl pradėjo sprogdinimų akciją. Airiai bando užbaigti anglų valdymą Šiaurės Airijoje.

• Gudijos prezidentas Aleksandras Lukašenko pasigyrė spaudai, kad žmonės pritaria jo griežtiems žingsniams prieš valstybės priešus ir prašo jį tapti nauju Gudijos "Stalinu". Gudija neseniai ištrėmė vieną amerikietį diplomatą ir atšaukė namo savo neseniai paskirtą diplomatą. Prezidentas išpėjo, kad tardytojams bus perduoti valdininkai, kurie tinkamai neatlieka savo pareigų. Griežčiau bus prižiūrima spauda.

• Viceprezidentas Al Gore dalyvavo sutarčių su Kinija pasirašymo ceremonijose. Pasirašytos trys svarbios prekybos sutartys. Kinija

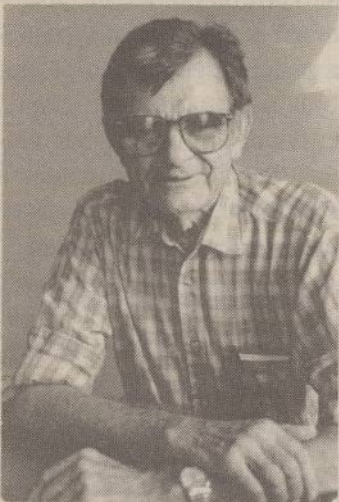
pirks daug lėktuvų iš "Boeing Co." ir automašinų iš "General Motors". Viceprezidentas kalbėjo apie abiejų šalių laukiančius "naujus laikus, apie taiką ir turtingumą".

• Valstybės sekretorė Madeline Albright pasakė kalbą Džordžtauno (Georgetown) universitete, kur ji nušvietė Irako užsispyrimą – anksčiau ar vėliau įsigyti branduolinių ginklų. Irakas ir toliau išlaiko branduolinius ekspertus, renka dokumentus, brėžinius ir kt.

• JAV diplomatas Dennis Ross vėl atvyko į Viduriniuosius rytus tarpininkauti Palestinos – Izraelio derbose. Amerika tris kartus vetavo JT Saugumo Taryboje rezoliuciją, kuri būtų pasmerkusi Izraelį dėl didelių statybų Jeruzalės mieste ir kituose arabams paskirtuose Palestinos miestuose. Jau kelios savaitės suaktyvėjo pasipriešinimo veiksmai. Vyksta demonstracijos.

LIETUVOS GYVENIMO ATSPINDŽIAI

VILTYS IR DARBAI

Ambrozijus Žatkus

(Pabaiga)

"ALIDCORP" padeda Lietuvos žemės ūkiui nuo 1992 metų pavasario. 1996 metais buvo naudojama 150 ha žemės, šiemet – apie 200 ha. Tą žemę mes nuomojame iš pavienių savininkų, kurie atsiėmė savo žemę po daugelio metų, tačiau neturi nei pastatų, nei technikos. "ALIDCORP" turi 3 traktorius, vieną kombainą, plūgus, kultivatorių ir visokių kitų padargų. Auginame javus ir daržoves, turime 3 maisto produktų parduotuves ir vieną kavinę.

1992 m. rugpjūčio mėnesį įsteigėme pirmąją parduotuvę ir kavinę Šeduvos Aukštesniosios žemės ūkio mokykloje Raudondvaryje. Antroji parduotuvė 1994 m. atvėrė duris Baukų kaime, už 4 kilometrų nuo Raudondvario. Trečiąją parduotuvę 1996 metais įsteigėme Pakalniškių

kaime. Parduotuvėse ir kavinėje yra prienosios kainos ir mandagus aptarnavimas.

"Alidcorp" bendrovėje (žemės ūkyje ir parduotuvėse) nuolat dirba 15 darbininkų. Bendrovei vadovauja Zenonas Rožėnas. Turime savo sunkvežimį prekėms vežioti, nes jas kol kas patys pasiimam iš sandėlių ir kepyklų 3 – 4 kartus per savaitę.

96 metų apyvarta buvo iš viso 539.900 litų. Gavome 22.000 litų gryno pelno. Mes pamažu plečiame savo veiklą. Būtų labai malonu įkurti dar nors dešimt tokių bendrovių.

Iš Lietuvos spaudos

"Alidcorp" tikslas – padėti ūkininkui

Edita Butkutė

1991 metais iš Los Angeles į Lietuvą atvyko Ambrozijus Žatkus ir pasvarstęs nusprendė investuoti savo kapitalą Lietuvoje. Jis išsinuomojo patalpas Šeduvos Aukštesniojoje žemės ūkio mokyklos patalpas. Taip atsirado Lietuvos ir Amerikos UAB "ALIDCORP".

Pagrindinis bendrovės tikslas – teikti žemės ūkio paslaugas rajono ūkininkams, padėti jiems dirbti žemę. Grūdus ir daržoves parduoda pagal iš anksto su pir-

Kalifornija, San Bernardine. Lietuvos ūkininkų sąjungos pirmininkas prof. Jonas Čiulevičius (kairėje) su Ambrozijum Žatkumi (1994 m.)

Ūkininkų kursų dalyviai Veisiejų žemės ūkio mokykloje

kėjais sudarytas sutartis. Antai 1996 metams išankstinė sutartis jau sudaryta su Radviliškio grūdų perdirbimo įmone. Pagal turimos technikos kiekį žemės galėtų būti kur kas daugiau – apie 250 ha. Įkurta jauki kavinė (kurioje, beje, itin žemos kainos) bei moderni maisto produktų parduotuvė.

Įmonės kapitalas – 152 tūkst. litų. 82 proc. turimo turto sudaro užsienio kapitalas. Vadinasi, ir didžioji dalis gaunamų dividendų turėtų priklausyti užsieniečiams. Bet šie geranoriškai nusprendė, jog gauto pelno iš Lietuvos neišsiveš – investuos į kitas Lietuvos įmones.

"ALIDCORP" glaudžiai bendradarbiauja su Šeduvos Aukštesniąja žemės ūkio mokykla: moksleiviams mokyti padovanojo didžiulės sūrinės įrangą, moka vardines stipendijas, reikalui esant, padeda technika.

"ALIDCORP" vadovai maloniai kviečia kreiptis rajono ūkininkus. Visos paslaugos atliekamos kokybiškai ir tikrai ne brangiau nei kitur.

Tokie dideli sandėliai ir tvartai daugelyje vietovių liko niekam nereikalingi. Gamtos sticija ir nesąžiningi žmonės juos niokoja. Tačiau sumanūs šeimininkai sugeba šiuos statinius perdirbti ir panaudoti.

A.Žatkaus nuotr.

Gyventojai jau įvertino

Vytautas Mikalauskas
(pokalbis su Z.Rožėnu)

1992 metais atidarėme parduotuvę ir kavinę Raudondvaryje. Kilo gaisras. Manome, kad tai – padėgimas (beje, neišaiškintas). Viską teko pradėti iš naujo. Išsinuomoję patalpas iš apylinkės seniūnijos šiemet, spalio mėnesį, atidarėme parduotuvę Pakalniškiuose. Dar turime parduotuvę Baukuose.

Prekiaujame įvairiais maisto produktais ir pirmo būtinumo pramoninėmis prekėmis. Kol kas neprekiaujame tik alkoholiniais gėrimais

ir žuvimi. Reikia prekybą plėsti, padidinti asortimentą, nors jau dabar parduotuvių lentynose – apie 1000 pavadinimų prekių. Vien valgomųjų ledų – daugiau kaip 15-os rūšių. Stengiamės, kad maisto produktai būtų švieži. Duonos gaminius vežame iš Radviliškio 3-4 kartus per savaitę. Pieno produktus, mėsą – ne rečiau kaip du kartus per savaitę.

Kai įsigysime dar vieną šaldytuvą, pradėsime prekiauti žuvimi ir jos produktais. Kainos pas mus – gerokai mažesnės negu vartotojų kooperatyvo parduotuvėje. Gyventojai jau įvertino švarą, jautumą bei aptarnavimo kultūrą.

Prie kelio į "Alidcorp" parduotuvę ir kavinę. Iš kairės: bendrovės vadovas Z.Rožėnas, buhalterė V.Zutkienė ir sūrių specialistas V.Kavaliūnas

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBOJE

RAŠYKIME LAIŠKUS Į VAŠINGTONĄ

Amerikos Lietuvių Tarybos raginimu jau šimtai laiškų iš Čikagos išsiųsti kongresmenams, senatoriams ir Prezidentui, prašant, kad jie paremtų Lietuvos, Latvijos ir Estijos prašymą tapti pilnateisiais NATO nariais. Jungtinio Amerikos Baltiečių komiteto (Joint Baltic American National Committee – JBANC) darbuotojai išsiuntė 900 prašymų šiuo reikalu įvairioms baltų organizacijoms.

Vyčių pirmininkė Evelyn Oželienė per ALTą jau išsiuntė pranešimus daugiau kaip 60-čiai Lietuvos Vyčių kuopų, kad jos paremtų šį svarbų reikalą. Tad tūkstančiai aktyviųjų Lietuvos Vyčių jau įsitraukė į laiškų rašymo darbą NATO narystės reikalu. Vien tik Brighton Park kuopa (C-36) paruošė daugiau kaip 60 laiškų komplektų.

Laiškų rašymo kampanija jau paplito įvairiuose lietuvių telkiniuose. Pavyzdžiui, Algio Zaparacko vedamos Detroito "Lietuviškų melodijų" radijo valandėlės kovo 29-tos dienos laidoje buvo perduota ALT informacija dėl šio projekto. Taip pat džiaugiamės BAFL (Baltic American Freedom League) per Angelę Nelsienę teikiama parama, rengiant skatinančiųjų telegramų vaju.

Kreipiamės į visus geros valios lietuvius, kad mūsų balsai pasigirstų Vašingtone šiuo Lietuvai gyvybiškai svarbiu metu. Paruošėme du lapus (vienas – lietuvių, kitas – anglų kalba) kuriuose yra pavyzdiniai laiškų JAV valdžios atstovams tekstai. Labai prašome kuo

Albinas Markevičius (kairėje) su ALT pirmininku prof. Jonu Račkausku per ALT veikėjų pasitarimą sausio 26d. Santa Monica, CA

greičiau parašyti ir išsiųsti šiuos laiškus. Taip pat, pagal galimybes, prašome tuos lapus padauginti ir išplatinti pritariančių asmenų tarpe.

Prašome parašyti ke-turis laiškus: prezidentui, kongresmeniui ir abiem senatoriams. Laiškas būtinai turi būti pasirašytas. Aiškiai pažymėkite vardą, pavardę ir adresą laiške, kad galėtų Jums atsakyti. Naudokitės pateiktais pavyzdinių laiškų tekstais, įrašydami savo valstijos kongresmenų ir senatorių pavardes.

ALT SKYRIŲ PIRMININKAI: DĖMESIO!

Skyrių pirmininkus prašome kuo greičiau centrui pristatyti Jūsų skyriaus valdybos narių sąrašą. Labai norėtumėme kiekvienam ALTo skyriui paruošti firminius blankus (letterhead) su skyriaus oficialiu pavadinimu ir adresu bei pirmininko vardu, telefonu ir t.t. Šias žinias

siųskite paštu: Lithuanian American Council, Inc., 5600 So. Claremont Ave., Chicago, IL 60636-1039 arba faksu: (773) 434-2014.

ALGIRDAS J. RIMAS

Algirdas J. Rimas, buvęs JAV diplomatas, paskirtas Amerikos Lietuvių Tarybos pagrindiniu atstovu Vašingtone. Nuo balandžio 1 d., jis atstovaus ALTą Jungtiniame baltiečių komitete – JBANC. Šis komitetas išreiškia bendrą Amerikos baltiečių JAV sostinėje.

ALT pirmininkas prof. dr. Jonas Račkauskas pranešė, kad A.Rimui šiose visuomeninėse pareigose talkininkaus Vincent J. Boris ir Edvardas Tuskenis.

Algirdas Rimas, po 27 metų tarnybos U.S. Foreign Service į pensiją išėjęs 1994 m., dirba konsultantu Global Business Access, Inc., firmoje. Jo paskutinė diplo-

matinio darbo vieta buvo JAV ambasada Vilniuje, kur jis dirbo politikos ir ekonomikos reikalų vedėju bei ambasadoriaus pirmuoju padėjėju. Prieš tai A.Rimas tarnavo Vašingtone ir JAV diplomatinėse misijose Ekvadore, Vokietijoje, Airijoje, Islandijoje, Kanadoje ir kt.

Gimęs 1941 metais Vilniuje, jis užaugo ir mokslus išėjo Niujorke. Po tarnybos JAV kariuomenėje kaip pėstininkų leitenantas, jis įgijo magistro laipsnį ekonomikoje Oklahomos Universite-

te. Jis taipgi yra JAV LB Ekonominių Reikalų Tarybos pirmininkas. A.Rimas su žmona Ramune Vilkutaityte gyvena Vašingtono apylinkėje. Jie užaugino du sūnus – Algį ir Andrių.

Prof.J.Račkauskas, kuris yra JBANC direktorių tarybos narys, išreiškė didelį pasitenkinimą, kad šis patyręs diplomatas sutiko priimti ALT paskyrimą šioms svarbiomis visuomeninėms pareigoms.

ALT informacija

Data

Jūsų vardas, pavardė
Jūsų adresas

The Honorable *William J. Clinton*
The White House
Washington, D.C. 20500

Dear Mr. *President*:

I strongly urge you to support the admission of Lithuania, Latvia and Estonia into NATO.

Jūsų parašas

Data

Jūsų vardas, pavardė
Jūsų adresas

The Honorable *Jūsų senatoriaus vardas, pavardė.*
United States Senate
Washington, D.C. 20510

Dear Senator *Jūsų senatoriaus pavardė:*

I strongly urge you to support the membership of the Baltic States in NATO. Your support of H. Con. Resolution 10 is important.

Jūsų parašas

Data

Jūsų vardas, pavardė
Jūsų adresas

The Honorable *Jūsų atstovo vardas, pavardė.*
U.S. House of Representatives
Washington, D.C. 20515

Dear Representative *Jūsų atstovo pavardė:*

I strongly urge you to support House Con. Resolution 10, introduced by Congressman Solomon, regarding the Baltic States and NATO.

Jūsų parašas

Naujasis Amerikos Lietuvių tarybos (ALT) atstovas Algirdas Rimas (viduryje) su LR ambasadoriumi dr. Alfonsu Eidintu (kairėje) ir Užsienio reikalų viceministru Albinu Januška Lietuvos ambasadoje Vašingtone per Kovo 11-osios minėjimą

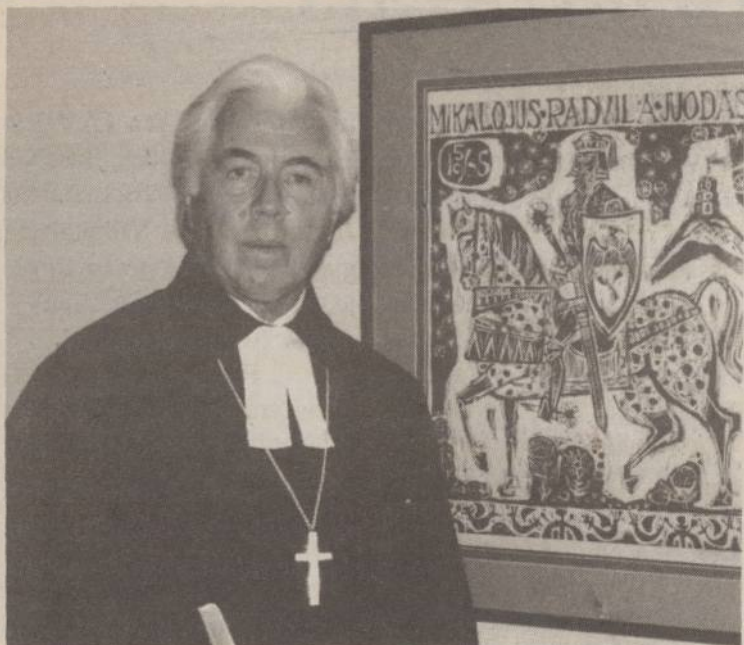
LIETUVOS VYČIŲ FONDO VEIKLA

Lietuvos Vyčių fondas, veikiantis jau 13 metų, yra indėlių fondas. Pagrindinis fondo kapitalas – neličiamas. Gaunamos palūkanos naudojamos Lietuvos Vyčių organizacijos religinei, labdaros ir švietėjiškai veiklai. Visuomenei mažiau žinoma,

kad kelių pastarųjų metų palūkanos buvo naudojamos pirkimui skalbimo mašinos ir skalbinių lyginimo įrenginių bei įvairių kitų, vienuolynui reikalingų daiktų. Naujos knygos ir garsajuostės anglų

(Nukelta į 6 psl.)

VALENTINĄ GUSTAINĮ MININT

Lietuvių evangelikų reformatų kunigas, teologijos daktaras Eugenius Gerulis. Šiomet, balandžio 28 d. jam sukaks 75-eri

(Spausdinama sutrumpintai)

Gauti iš kitos valstybės padėkos arba pagarbos ordiną – retenybė! Visi žino, kad užsienio ordinais puošiasi nedaugelis lietuvių. Tarp tų retai apdovanotų asmenų matome mūsų tautietį **Valentiną Gustainį** Net kelios valstybės jį pagerbė! Prancūzija jį apdovanojo Garbės Legiono ordinu. Italija suteikė jam Karūnos ordiną. Latvija papuošė jį Trijų Žvaigždžių ordinu. Jis taip pat apdovanotas Lietuvos kariuomenės Kūrėjo Savanorio medaliais.

Valentinas Gustainis, kaip žurnalistas, laisvai važinėjo po pasaulį, bendravo su garsiausiais Europos politikais, diplomatais, ministrais, mokslininkais, menininkais ir kitais inteligentais. Jis su jais bendradarbiavo ne vien oficialiuose posėdžiuose ar tarptautinėse konferencijose, bet kartu ir prie vaišių stalo!

V.Gustainio populiarumas rėmėsi ne vien jo diplomatiškumu. Daug padėjo kalbų mokėjimas. Jis mokėjo vokiečių, prancūzų, anglų, rusų, lenkų ir lotynų kalbas. V.Gustainis, garbingai žengdamas Europos keliu, buvo visų laukiamas, sveikinamas, mielas svečias. Taip ypač buvo 1937-1939 metais. Vėliau, varomas sovietų kankinio keliu, buvo traktuojamas kaip

blogiausias, nors niekuo nebuvo jiems nusikaltęs. Enkavedistas tardytojas šaukdavo: "Tu buvai liaudies priešas dar negimęs!" Gustainis visada buvo ištikimas savo tautai, savo valstybei, savo sąžinei. Nenuostabu, kad jį gerbia visa lietuvių tauta. Ypač džiaugiasi tautininkai, turėję savo tarpe tokį iškilių asmenį.

VALENTINO GUSTAINIO RAŠTAI

Lietuvos kultūros istorikas A. Vaičiūnas V.Gustainio prisiminimų raštus vadina "aukso gabalu" Jis nuo 1918 metų, anuomet būdamas beveik 22 metų amžiaus, pradėjo bendrauti su spauda. Jis parašė šias knygas: 1937 m. – "Lenkai ir Lenkija", 1938 m. – "Prancūzija", 1939 m. "Lithuania: The First Twenty Years".

Praslinkus 50 metų, sulaukėme šių jo raštų: 1989 m. Vilniuje išleista knyga "Be kaltės", 464 psl., 1991 m. Kaune išleista "Nuo Griškabūdžio iki Paryžiaus", 232 psl.

Ponas Mečys Valiukėnas teisingai pastebi, kad mes visi pagarbiai stebimės, kaip Gustainis, rašydamas savo atsiminimus, galėjo prisiminti šimtų šimtų pavardžių, šimtų šimtų svetimos šalies vietovių pavadinimų. Šalia viso to, Gustainis savo

Kun. dr. Eugenius Gerulis

raštais praturtino dar ir Lietuvos etnografijos istoriją. Jo rankraščius saugo Lietuvių kalbos ir literatūros institutas.

MOKSLO ŠVIESOS KELIAIS

Gimtinė – Sūduva, apskritis – Šakių, valsčius – Griškabūdis, kaimas – Vinkšnupiai. Jo tėvai turėjo 25 ha ūkį. Jie buvo nei turtuoliai, nei varguoliai. Valentinas Gustainis gimė 1896 m. liepos 15 d., trečiadienį. Tuomet Lietuvą valdė Rusijos caras. Kai prasidėjo Pirmasis pasaulinis karas, Valentinas buvo 18 metų jaunuolis. Jis buvo baigęs Griškabūdžio miestelio pradinę mokyklą ir svajojo kada nors lankyti gimnaziją, nuo pat jaunystės domėjosi žurnalistika.

Okupacijų laikais spaudos būklė Lietuvoje buvo labai varginga. Buvome toli atsilikę nuo estų ir latvių. Valentinas primena, kad carui atšaukus Lietuvai spaudos draudimą, mūsų spauda faktiškai buvo jauniausia ir silpniausia visoje Europoje. Spauštuvės buvo primityvios. Plunksnos ėmėsi kaimo gimnazistai, dažnai išreikšdami savo naivų galvojimą. Tarp šių kaimo bernelių kritiškai vertino Valentinas ir save.

Siekdamas pažangos, Valentinas, būdamas 21 metų amžiaus, užsiprenumeravo laikraštį net iš Berlyno, nors gyveno gilių provincijos kaime. Vokiečių spaudoje rasdamas svarbių, įdomių, aktualių naujienų, ėmė jas versti į lietuvių kalbą. Nuo 1918 metų pradžios jis ėmė aprūpinti Lietuvos spaudą savo straipsniais. "Lietuvos Aide" ėmė darbuotis plačiau, nagrinėdamas patriotizmo, pedagogikos, blaivybės ir politikos temas. Taip prasidėjo jo žurnalistinė karjera. Redaktoriai netrukus išvelgė šiame jaunuolyje publicisto talentą. Už straipsnius pradėjo gauti honorarą nuo 1919 metų.

1919 m. V.Gustainis įstojo savanoriu į organizuojamą Lietuvos kariuomenę. Buvo eilinis kareivis, tarnavo artilerijos pulko štabo raštinėje. Čia darbštusis Valentinas rasdavo laiko privačiai mokytis gimnazijos kursą. Valentinas, lygiai kaip ir Pranas Dovydaitis, nelankęs gimnazijos nė vienos dienos, 1921-mųjų metų pavasarį Kauno gimnazijoje išlaikė aštuonių klasių brandos egzaminus ir gavo atestatą, būdamas 25 metų amžiaus.

Tų pačių metų rudėnį jis išvyko į Vokietiją, į Heidelbergo universitetą studijuoti filosofijos ir valstybingumo mokslų. Jo tikslas buvo tinkamai pasiruošti žurnalisto darbui.

Grįžus iš Vokietijos, didele dalimi Valentino rūpesčiu 1922 m. lapkričio 11 d. Kaune buvo įsteigta Lietuvių Studentų Tautininkų korporacija. Ji nuo 1923 m. kovo 1 pradėjo vadintis **Neolithuania**. Kurį laiką Valentinas buvo šios korporacijos pirmininkas.

Netrukus Valentinas vėl išvyko studijuoti į užsienį, šį kartą – į Paryžiaus SARBONNOS universitetą. Į Lietuvą grįžo 1924 metais. Būdamas 28 metų amžiaus, įstojo į Kauno universiteto humanitarinę fakultetą.

V.GUSTAINIS ŠVEICARIJOJE

Šveicarijoje 1924 metų birželyje buvo šaukiama pirmoji tarptautinė Europos telegramų agentūrų konferencija. Lietuvos ministeris pirmininkas ir užsienio reikalų ministeris Ernestas Galvanauskas minėtai konferencijai Lietuvai atstovauti parinko **Valentiną Gustainį**, kaip mokantį kelias svetimas kalbas. "Ir štai Sūdavos lygumų bernelis, – rašo Gustainis, – turėjo progos pasidžiaugti Šveicarijos kalnais". Jis taipgi džiaugėsi, dalyvaudamas tarptautinėje konferencijoje, kur turėjo progos susitikti su aukštos kultūros atstovais, galėjo praplėsti savo akiračius.

REDAKTORIUS

1927 metais, kai V. Gustainis buvo 31 metų amžiaus, jam buvo pavestos atsakingos pareigos – būti vyriausiuoju "Lietuvos aidų" redaktoriumi.

Iki 1930 metų Lietuvoje įvairių politinių partijų laikraščių redaktoriai tarpusavyje nebendradarbiavo, net nesisveikindavo gatvėje. V. Gustainiui kilo mintis visus Kauno redaktorius sukviesti į susipažinimo arbatėlę.

(Bus daugiau)

LIETUVOS VYČIŲ FONDO VEIKLA

(Atkelta iš 5 psl.)

kalbos pamokoms buvo pakviesti seminarijos. Per metinį Vyčių seimą įteikiama speciali stipendija Alice Karšius atminimui.

Pagerbiant Garbės nario prelato Juozo Prunskio prašymą, kasmet rengiamas rašinių konkursas.

Šv. Kazimieras yra Lietuvos Vyčių globėjas. Mes esame girdėję paskaitų apie jo gyvenimą ir darbus, bet ar mes kada nors pagalvojome, kad jo gyvenimas galėtų būti mums pavyzdys ir mus gali daug ko išmokyti? Lietuvos Vyčių Fondas kviečia visus vyčius tyrinėti šventojo gyvenimą ir apgalvoti tą klausimą. Geriausi rašiniai bus įvertinti premijomis. Skiriamos trys premijos: \$300, \$200 ir \$100. Šių metų konkurso tema – "What in the life of St. Casimir makes him an appropriate Patron Saint for the Knights of Lithuania?"

Konkurso dalyviai turi būti geri Lietuvos Vyčių

organizacijos nariai (suaugę arba jaunieji) bei garbės nariai. Rašinio dydis – 450-500 žodžių. Rašinys turi būti įskaitomai parašytas ranka ar mašinėle. Pirmame lape reikia parašyti savo vardą, adresą, kuopos numerį ir rašinio pavadinimą. Kituose lapuose išdėstykite savo rašinį.

Konkursui skirtus darbus atsiųskite iki liepos 1 d. šiuo adresu: Aldona Ryan, 6591 Mc Ewen Rd., Centerville, OH 45459.

Vertinimo komisiją sudaro: Adolf Klova, Clemencine Miller, Evelyn Oželienė, Aldona Ryan, Loretta Stukienė ir Becky Nakrošis (1996 m. konkurso laimėtoja). Konkurso rezultatai bus paskelbti per 84-ąją Lietuvos Vyčių metinį suvažiavimą, kuris įvyks rugpjūčio m. 8-9 d., Dayton, Ohio. Laimėtojų rašiniai bus išspausdinti žurnale "Vytis".

Loretta Stukienė
L.V. Fondo pirmininkė
Vertė Regina Juškaitė

Kalbėjusieji V.Gustainio minėjime (iš kairės): A. Karnius, V. Abraitis, kun. dr. E. Gerulis ir J. Šulaitis

ŠAULIAI RUOŠIASI SUAŽIAVIMUI

"Žalgirio" šaulių kuopos metinio susirinkimo prezidiumas:
Vytautas Jokubaitis, Jadvyga Budrienė ir Vincas Čečys
D. Nasvyčio nuotr.

Klivlende veikianti "Žalgirio" šaulių kuopa, nors ir gerokai praretėjusi, dar randa jėgų veiklai. Todėl kovo 23 d. jos nariai rinkosi į savo metinį susirinkimą su giedra nuotaika. Lietuvių namų M.K.Čiurlionio salėje, nepaisant ne itin gražaus oro, dar likus nemažai laiko iki susirinkimo pradžios, jau šnekučiavosi gražus šaulių būrys. Visi pasitempę ir nušvite, kaip ir pridera puikias patriotines tradicijas puoselėjančiai organizacijai. Tarsi gerų namų šeimininkai, savuosius ir svečius maloniai sutiko kuopos vadas Vincas Čečys ir jo žmona Nora. Tarp susirinkusiųjų, pavydėtina energiją rodydami, sukinėjosi keli šauliai ir šaulės, dirbę šioje organizacijoje nepriklausomoje Lietuvoje iki 1940 metų. Dabar kuopai priklauso 19 vyrų ir 21 moteris.

Susirinkusieji tylos minute pagerbė mirusių kuopos narių atminimą ir susikaupe išklausė dalykiškai parengtą praėjusių metų veiklos pranešimą. Jį perskaitė Stasė Baltušienė. Visuotinį pritirimą sukėlė pasiūlymas suteikti garbės šaulių vardus Vytautui Žitkui ir Onai Naumanienei. Kuopos nariai kalbėjo, kad abu pasiūlytieji yra tikrai nusipelnę šio vardo. Gaila, kad dėl pablogėjusios sveikatos jie ši kartą negalėjo

dalyvauti susirinkime.

Šauliai išklausė išdėstę Elenos Šarkauskienės ir kontrolės komisijos pirmininko Stepo Butrimo pranešimus, išsiaiškino finansinę būklę, aptarė ateities veiklos uždavinius. Vadas V.Čečys pranešė, kad balandžio 12-13 dienomis Čikagoje įvyks Lietuvos Šaulių Sąjungos Išeivijoje suvažiavimas. Susirinkimas aptarė, kas atstovaus jame "Žalgirio" kuopą.

Žinoma, šauliams, kaip ir daugeliui kitų lietuviškųjų organizacijų, pati svarbiausia bėda (drįsčiau taip sakyti) yra veiklos perimamumas. Norėtusi, kad nusipelnusių veikėjų patirtį perimtų vidurinioji ir jaunoji karta, kad ji ne tik susidomėtų puikia šaulių uniforma, bet ir suvoktų jų veiklos prasmę.

Nepriklausomybę atkūrusioje Lietuvoje atsikuria ir šauliai. Prisimenama Vlodo Putvinskio-Pūtvio – Šaulių sąjungos įkūrėjo veikla, tikrosios šaulių pareigos ir galimybės ugdyti Tėvynės patriotus. Kai atsiranda bet kokia galimybė sustiprinti dvasinius ryšius tarp plačiajame pasaulyje išblaškytų lietuvių, labai svarbu tinkamai ja pasinaudoti. Išeivijos šauliai galėtų labai gražiai prie to prisidėti. Tikėkimės, kad suvažiavimas šiai temai skirs daugiausia dėmesio.

Dr. Jonas Jasaitis

Eilėraštis ne visada yra poezija, o poezija – ne visada eilėraštis.

Jonas Šalna,
Autoriaus žodis

Jonas Šalna. Nurimus banga. Epitafijų ir lyrikos rinkinys. Vilnius, 1996 m. "Švyturys", 302 psl. Dailininkė Nijolė Šaltenytė.

Visuomet malonu paimiti į rankas naują lietuvišką knygą. Dar maloniau, kai ji – gražiai išleista, kietais viršeliais ir meniškai apipavidalinta. Yra ir autoriaus nuotrauka, ir Algimanto Kezio darytos paties knygos autoriaus medžio skulptūrų nuotraukos. Knygos pradžioje Jonas Šalna pristato skaitytojams, pateikdamas savo trumpą biografiją, iš kurios aiškėja, kad jis yra medicinos daktaras, mėgstas bei rašas poeziją. Sakosi seniai domėjęsis poezija, rašęs eiles, bet jas suplėšydavęs. Tik 7-tame dešimtmetyje prisipažinęs žmonai ir artimiesiems draugams, jog rašo eilėraščius. "Jie padaršino mane rašyti ir štai prieš mane to bandymo vaisiai" – sako autorius.

Jonas Šalna savo rinkinį pavadino "Nurimus banga". Pavadinimas nukreipia į ramybę, o gal net į nusivylimą ir apatiją. Tačiau čia nerandame apatijos, o pateikiame eilėraščius iš tikrųjų teka ramiai. Gal kartais jauti autoriaus liūdesį ir nepasitenkinimą gyvenimu, bet šiaip eilėraščių tematikoje yra visko – netgi humoro! Taigi pavadinimas – autoriaus "paslaptis".

Visa knyga padalinta į 7 skyrius: "Amžinoji diena", "Takai iš saulės spindulių", "Tėvų pėdos", "Tamsos ateitis", "Kruvinos pašvaistės", "Pabaiga", "Kosmoso ir žmogaus legenda". Eilėraščiai parašyti moderniu braižu – verlibru, baltosiomis eilėmis. Nėra skyrybos ženklų, ir sintaksė sunkina pagauti mintį. Reikia persiskaityti antrą kartą ir atidžiai pergaltvoti, ką

perskaitei. O tai kartais vargina suregzi mintį į vaizdinį. Bet surandi vieną kitą deimantuką. Pavyzdžiui, šis gražus posmas iš eilėraščio "Ponas":

*Prie mano kapo
Neverk praivi
žiūrėdamas į angelą viršūnėj
Jis čia skandina mane
Ašarų lietum*

"Ponas", 60 psl.

Pirmasis knygos skyrius "Amžinoji diena" kupinas trumpų ketureilių, autoriaus pavadintų epitafijomis. Vėliau tos epitafijos pailgėja. Tarsi iš madingų minisijonėlių pereinama į viduramžių vienuolių ilgus abitus. Ir čia jau duodami 3 ir net 7 posmai neglaustų eilių. Ne visi tie eilėraščiai gali būti epitafijomis, nes epitafijos daugiausia rašomos ant paminklų akmenų kapinėse. Tad klasikinės epitafijos turėdavo glaustą mintį. Tačiau autorius gal per neapsižiūrėjimą tuos ilgus eilėraščius sugrūdo po tuo pačiu epitafijų pavadinimu. Epitafijos skirtos: dviem ("Aš ir ažuolas"), našlaitei, gražuolei, diktatoriui, piemenėliui, skulptoriui, pirkliui, jaunuoliui, karo vadi, karaliui, net fotografui etc. Tačiau mūsų akį patraukė eilėraštis "Poetai":

*Nebuvo žodžių kurie tiktų
Kad meilė tarp širdžių
išliktų
Bet plaka eilėse širdis
Burtazodžio ji ieško vis*

"Poetas", 14 psl.

Tai, mano manymu, gražiausias posmas knygoje! Lyrinis šedevriukas! Toliau eina piemenėlis, skulptorius, pirklys, nusivylęs, tėvas, filosofas, profesorius, vienuolis – žodžiu, visokių amatų, visokio plauko žmonės. Ar jie taikliai apibūdinti – ginčytinas dalykas. Pvz., filosofo apibūrinimas:

*Ieškojau ir priėjau
žvaigždėtą taką
Nutiestą Dangaus skliautais
Žvaigždžių gelmių man
niekas neatvėrė
Šiandien žinau kad gyvenau
Pasaulio iščioje šventoj
Be pabaigos ir be pradžios
"Filosofas", 26 psl.*

Kažkodėl "Psichologui" skirta 21 eilutės epitafija. Kalant į paminklinį akmenį, reikėtų visą tekstą iškalti mažytėm, smulkutėm raidėm! Tačiau labai įdomi ir neblogo eilėraščio "Miškinis" pradžia:

*Miško medžių viršūnės
Priglaudžia kurčia tyla
Ramybė tyliai keliauja
medžių šakom
Girdėti kaip žaltys čiupožės
šlaitu sustoja
Nešęs pavargusių skruzdę
ant pečių*

Uodas vos zyzia –
jo žvilgsnis – many

"Miškinis", 56 psl.

Humoristiškai skamba autoriaus "pasimėgavimas":

*Meilė kvepia vilionės
kvapais*

"Donžuanas", 37 psl.

Yra ir daugiau humoristinių vietų. Pvz. "Vienuolės" epitafijoje:

*Didi šviesa susupo
vystyklų spindulius
"Vienuolė", 27 psl.*

Kam reikalingi vienuolei vystyklai? Ką bendro turi vystyklai su vienuole? O be to, vystyklai nešviečia spinduliais – juk tada nereikėtų jų skalbti! Tad kam jų prireikė vienuolei?

Sutinkame, kad autorius kartais išsiblaškęs, bet kai atsigauja, parašo ir visai neblogų posmų. Štai gana vykęs posmas apie baleto šokėją:

*Vienoj sniegėj veidas mano
Šoka sukasi ratu
Visos sniegės į sniegą gula
Tik aš su saule gyvenu
"Baleto šokėja", 77 psl.*

Viską susumuojant, reikia pasakyti, kad autorius atrodo vengė peržiūrėti savo eiles, jas iškarpyti ir pataisyti. Daug balasto nebeliktų, žinoma, ir knyga nebūtų tokia stora. Autorius dėjo viską, ką parašė, vertindamas savo triušą. Štai kad ir eilėraštį "Paniekintas" sugadina nevykusiai panaudota prozopopėja:

*Ugnim prabyla
šiukšlės prie tvarto
90 psl.*

Kas pasakytina apie Jono Šalnos kūrybą? Geriausiai tinka jo paties eilėraščio žodžiai apie "Kritiką":

*Rašiau
dangų madingai dažiau
Klaidžius žingsnius
į kelią vedžiau
į vandenį bridau
Ir iš jų išbrist negalėjau*

"Kritikas", 36 psl.

Susimąstai žmogus: o juk yra ir neblogų, atsitiktinai gimusių posmų! Štai kad ir ilgiausioj epitafijoje "Ragana"! Šiame eilėraštyje jau randame daugiau fantastikos elementų, jaučiamas grįžimas į lyriką, o ne į protu paremtą realybę. Kai poetas atsistoja prieš skaitytoją su nemeluotu jausmu, su apnuoginta siela ir savo širdies virpesiais, tai tada jis yra tikras poetas!

Šią knygą patariame ne tik pavartyti, bet ir paskaityti. Gal kiekvienas atras joje dalį savo epitafijos nes, anot autoriaus "kai kurių žmonių vidaus pasaulis yra savotiška poezija"

Balys Auginas

Grupė "Žalgirio" kuopos šaulių, atvykusių į metinį susirinkimą kovo 23 d. (iš kairės):
Z. Dučmanas, J. Budrienė, J. Narušas, R. Baltušis, N. Čečienė, J. Malskis ir V. Bačiulis
J. Jasaičio nuotr.

TEN, KUR BANANAI DAINUOJA

Henrikas Stasas

(Tęsinys)

Nors kuklioje, tačiau gražiai baltais žiedais išpuoštoje bažnyčioje buvo susirinkę jaunųjų tėvai, giminės, artimieji ir pažįstami. Jaunųjų palydą sudarė keturios poros.

Vakare Negril Tree House viešbutyje vyko vestuvių puota. Iš pradžių palapinėje prie banguojančios jūros, tarp kokoso palmių ir bananų buvo patiekti kokteiliai. Po kokteilių visi rinkosi į viešbučio restorano terasą, kurioje vyko vaišės. Įeinant kiekvienas pasirašė svečių knygoje ir sužinojo, prie kurio stalo sėdės. Tropinėmis gėlėmis išpuoštoje terasoje – prie ošiančios jūros, po žvaigždėtų dangum – visi susėdo prie puošnių stalų ir laukė jaunųjų.

Netrukus, orkestrui grojant, atvyko jaunieji su palyda. Jaunuosius čia pat abiejų tėvai, pagal lietuvišką paprotį, sutiko su vynu; duona ir druska. Visi sugiedojo "Ilgiausių metų". Jaunieji kartu su savo palyda susėdo už jiems skirto stalo, kuris skendėjo baltų ir rausvų gėlių žieduose. Po trumpo svečių supažindinimo su jaunaisiais ir palyda, jaunosios motina p. J. Mullings ir p. R. Apanavičius trumpai, bet nuoširdžiai pasveikino jaunuosius, linkėdami jiems šviesios ir laimingos ateities. Toliau, švelniai muzikai grojant ir jūrai ošiant, puota tęsėsi iki po vidurnakčio.

Kitą rytą jaunieji, jų tėvai ir svečiai dalyvavo šv. Mišiose, kurias aukėjo monsinjoras Richard Albert. Tai nepaprastai įdomus, iškal-

bingas kunigas, kuris saloje misionieriaus pareigas jau eina 21 metus. Jo pamokslai visada persunkti gyvu ir gražiu humoru. Keletą minučių pavėlavęs į pamaldas, sakėsi buvo rojuje, kur matė daug nuogų žmonių, atseit Negril paplūdimy. Jo pamokslas buvo trumpas, bet labai pritaikytas šiai progai ir įtikinantis.

Po šio sekmadienio dalis svečių išvyko į savo gyvenvietes, o mes dar pasilikome keliolikai dienų pasidžiaugti šilta saule, jūra ir nuostabią gamta. Abu jaunieji taip pat išvyko į nuolatinę gyvenamąją vietą – Niujorką. Arūnas Apanavičius, gyvenęs Klivlende, baigęs čia liuanistinę mokyklą, vėliau Niujorke – sąskaitybos ir teisės mokslus, dabar dirba "Sumitomo Corp. of America". Jo žmona Suzane taip pat baigė universitetą Niujorke ir dabar ten dirba veterinarijos daktarė.

Norėdami kiek plačiau pažinti šio krašto gamtą ir žmones, iš Negril surengėme keletą išvykų. Pirmiausia vyko į Black River miestelį, kuris šioje Jamaikos dalyje yra seniausias. Tai pirmasis miestas šioje saloje, kuris 1893 metais buvo įsirengęs elektros jėgainę. Miestas – gana senas su stiltingais ano šimtmečio pastatais ir uostu, per kurį išveždavo cukrų ir atveždavo vergus. Per miestelį teka Juodoji upė. Šia upę ir plaukėme turistiniu laivu į krokodilų rezervatą. Upės vaga raitėsi per džiungles, tarp pelkių, švendrynų ir tropiniais medžiais

apaugusių krantų. Tarp į vandenį nusileidžiančių lianų ir kitų vandenyje augančių augalų, flegmatiškai nusiteikę plaukiojo krokodilai. Kai kurie iš jų buvo net virš 12 pėdų ilgio.

Iš Black River mūsų vairuotojas vežė mus toliau vėl siaurais, vingiuotais keliais į Y.S. krioklius. Važiuodami per kaimus, dažnai sutikdavome mokinius, grįžtančius iš mokyklos. Visi atrodė labai švarūs, tvarkingi, gražiomis uniformomis. Mergaičių uniformos, atrodo, kiekvienoje mokykloje yra skirtingos spalvos, o berniukų – visų mokyklų vienoda – gelsva. Kai kur matėsi didelės papajos plantacijos, kuriose šie vaismedžiai buvo gražiai eilėmis susodinti ir sudarė ištisus miškus. Toliau gražus kelias – aukštų medžių alėja vedė į turizmo įstaigą, kur reikėjo pirkti bilietus į krioklių rajoną. Iš čia traktorius su priekaba vežė susirinkusius turistus prie krioklių. Vyko į lauko keliu, kalnuota vietoje, per eilę vartų, kol pasiekė krioklius. Kriokliai yra nepaprastai įspūdingi, nes vandens masės čia krinta per penkis laiptus. Laiptais galima užlipti į kalną, kur krioklys prasideda. Aplinką puošia tropinė augmenija ir spalvingais žiedais pasidabinę augalai, tarp kurių kaskadomis krinta vandens masės.

Žinoma labai mažą šios salos dalį teko matyti, tačiau bendram įspūdžiui sudaryti užteko. Ir Kolumbas, sugrįžęs į Ispaniją, nedaug ką galėjo karalienei papasakoti, kada ji prašė jo bent bendrais bruožais nusakyti, ką jis saloj yra matęs. Tada Kolumbas, nieko nesakęs, paėmė žalio popieriaus lapą, suglamžė jį ir padėjo karalienei Izabelei ant stalo. Iš to ji turėjo suprasti, kad sala – žalia ir kalnuota. Be to Kolumbas dar pridūrė, kad ten matęs gražiausią žemės kampelį, kurį jo akis bet kada buvo regėjusi. Aišku ir pats salos pavadinimas tai sako: Jamaika kilusi iš aravakų indėnų kalbos žodžio Xaymaca, reiškiančio vandens ir miškų bei amžino pavasario žemę. Tad tokioj amžino pavasario ar amžinos vasaros žemėje auga galybė įvairiausių augalų: kokoso palmių, bananų, migdolų, įvairių riešutų, kakavos ir kavos bei prieskoninių medžių. Čia auginama kava yra aukštos kokybės. Kavos pupelės auginamos specialioje priežiūroje. Ji auginama tik tam tikrame valdžios leistame Mėlynųjų kalnų plote. Kadangi jos auginama nedaug, todėl ji – labai brangi: 1 sva-

ras Jamaikoje kainuoja 15 dolerių. Amerikoje ji kainuoja žymiai brangiau ir nupirkti ją galima tik specialioje parduotuvėse.

Sakoma, kad Jamaikos kava kilusi iš Jemeno, iš Arabijos, arabica veislės pupelių. 1723 m. Prancūzijos karalius Liudvikas XV į Martinique salą pasiuntė tris kavos daigus. Du iš jų kelionėje nunyko, o trečiasis nežinomu būdu pateko į Jamaikos salą. Čia iš to daigo ir išauginta dabartinė kava, kuri yra labai gero skonio ir turinti 2/3 mažiau kofeino, negu brazilieškoji. Vietiniai gyventojai sako, kad jų kava žavi, kaip kalnų ir jūros vaizdas, švelni, kaip miško ošimas ir viliojanti, kaip paukščių čiulbėjimas ankstyvą rytą kalnuose.

Žinoma, svarbiausias šio krašto produktas yra cukrus. Visur, važiuojant per kraštą matosi dideli cukranendrių plotai. Šiuo metu kaip tik kertamos cukranendrių ir sisal augalo lapai. Juos, pakrovę ant asilų, veža į gamyklas, kuriose iš jų gamina pluoštą audiniams.

Kaip spalvinga Jamaikos gamta, taip intriguojanti ir net tragiška jos istorija. 1492 metais Kolumbas atplaukęs į šią salą, rado čia gyvenančius Aravako indėnus. Šiandien jų kultūros žymių labai mažai beišlikę. Gal tik kai kurių vietovių ar augalų pavadinimai. Ispanai, užėmę salą, pristatė juos prie nepakeliamai sunkių darbų ir čia didelė dalis jų žuvo. Kiti mirė, užkrėsti iš Europos atvežtomis ligomis ir bekovo-

dami už savo krašto laisvę.

Ispanų valdymas tęsėsi 150 metų. Po jų salą užvaldė britai ir jų okupacija truko net 300 metų. Britai iš Afrikos privežė daugybę vergų, kuriuos taip pat panaudojo sunkiausiems darbams. Vergai, dažnai neištvėrę sunkios naštos, pabėgdavo sakydami: geriau mirti, negu vergauti. Iš vergijos pabėgusius tada vadindavo *marūnas*, pagal ispanišką žodį *cimarron* – bėglis. Pabėgę vergai slėpdavosi kalnuose ir kovojo prieš pavergėjus. Nors jie britams gana daug nuostolio pridarė, tačiau būdami blogiau ginkluoti, partizanines kovas pralaimėdavo. 1678 metais įvyko pirmas organizuotas vergų sukilimas, tačiau ir jį britai numalšino. Po jo vyko dar keli sukilimai. Paskutinytis, įvykęs 1831 metais, buvo britams labai nuostolingas. Netrukus po šio sukilimo – 1838 metais vergija buvo panaikinta.

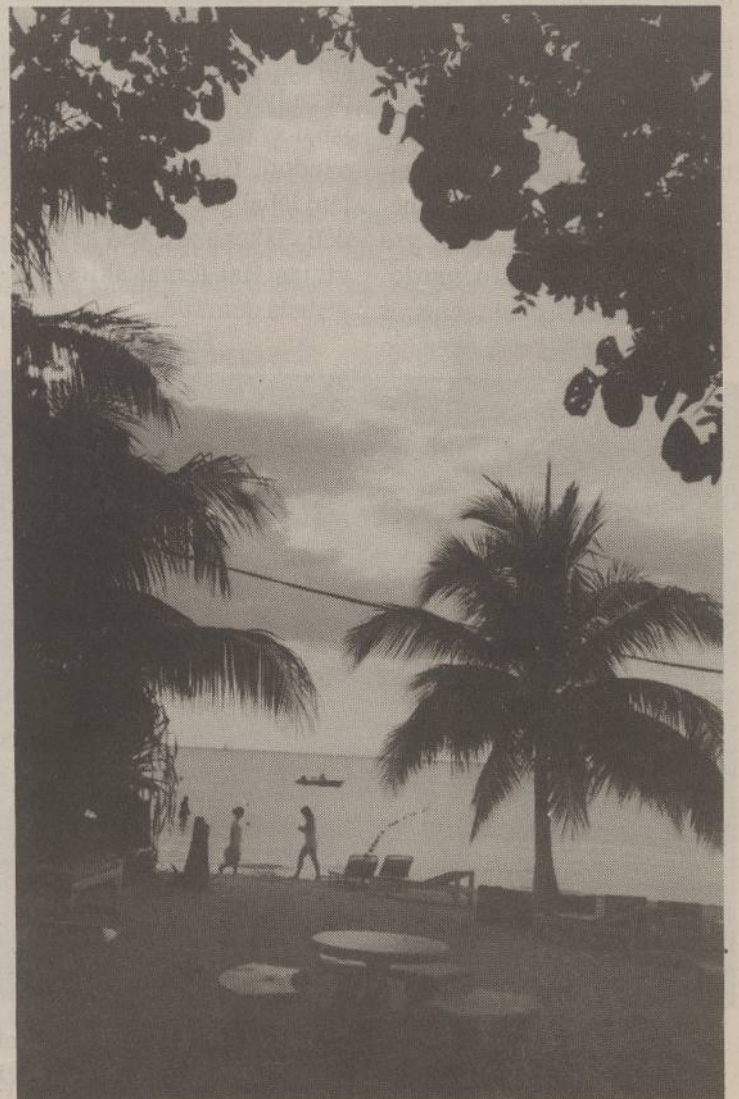
Panaikinus vergiją, į salą atvyko darbininkų iš Europos, Azijos ir Afrikos, iš kurių ir išaugo dabartiniai salos gyventojai. Žinoma, dominuoja juodoji rasė. 1940 metais buvo padėti pirmieji pagrindai dabartinei Jamaikos politinei sistemai. O 1962 metais sala tapo nepriklausoma Britanijos tautų sandraugos nare.

Nors, kaip minėjau, salos istorija – tamsi ir tragiška, vietos gyventojai savo praeitimi didžiuojasi. Kaip tautinis, taip ir kultūrinis mišinys čia labai ryškus. Religiniu atžvilgiu gyventojai

(Nukelta į 10 psl.)

Vienas laiptas Y.S. krioklių Jamaikoje. H.Staso nuotr.

Negril pajūrio vaizdas. H.Staso nuotr.

TRYŠ KLASĖS

Vladas Vijeikis
(autoportretas)

Amerikoje pagal vi-
sokias statistikas žmonės
skirstomi į klases. Pirmoji
klasė – labai turtingi, antroji
– vidutiniškai, trečioji – be-
turčiai.

Kuo skiriasi tos kla-
sės? Pasvarstykime. Pirmos
klasės individas, pravažiuo-
damas samdyto šoferio vai-
ruojamu automobiliu, pastebi
turstinį plakatą, skelbiantį
apie nepaprastą Karibų salų
grožį ir pasiūlymą paplaukio-
ti laivu. Jis liepia šoferiui su-
stoti ir užėjęs į kelionių biurą
užsako kelias vietas: sau, sa-
vo žmonai, dukteriai ir dar
keletą – savo svečiams. O
dažniausi net nesustoja, bet
užsako telefonu, kurį turi sa-
vo automobilyje. Dar keletas
pašaukimų telefonu politikie-
riams ir valdžios nariams,
įsakant, ką jie turi daryti, kad
gyvenimas būtų malonus.
Ypatingai – jiems. Tada jau
laikas priešpietiniam šampa-
nui. O čia – ir specialus šal-
dytuvas, kuris atšaldo šampa-
ną atitinkamam kiekiui laips-
nių.

Tada mosteli šofe-
riui, kad vežtų į golfo klubą,
kur susitiks su aukštais val-
džios pareigūnais, kurie iš
paskutiniųjų stengsis jam
pralaimėti.

Vidurinės klasės pi-
lietis irgi matė (ir jau ne vie-
ną kartą) skelbimą apie Kari-
bų salas, bet nedrįsta net už-
eiti. Jis savo pašauktoje ma-
kaulėje ima svarstyti, kaip čia
suradus tokią vietelę, kuri bū-
tų panaši į karibus ir nieko
nekainuotų. Gal nuvažiuoti
pas uošvę į Michigan? Nu-
važiuoti pavyks. Automobilis
dar veikia. Pamaitinti žmoną
ir sūnų gal ir užteks. Paga-
liau, žmona nori suliesėti.

Gera proga.

Beturtis net nežiūri į
Karibų salų viliones. Jis už-
merkia akis praeidamas ir
skuba į vietą, kur girdėjo, kad
dalins sūrį, kuris paliko ne-
parduotas nuo pernai metų.
Gera valdžia: pasaugo sūrį,
kad ir jam tektų.

Krautuvėje taip pat
išryškėja klasių skirtumai.
Turtinasis net neklausia kai-
nos. Jis ištraukia iš daugelio
savo kredito kortelę ir biznis
atliktas bematant. Įsako pri-
statyti į namus ir kuo grei-
čiau.

Vidurinės klasės
žmogelis ilgai žvalgosi po
krautuvę. Ilgai svarsto. Pa-
galiau nutaria, kad jam nieko
nereikia. Pardavėjai palydi jį
labai nedraugišku žvilgsniu.

Neturtinasis net ne-
užgina krautuvę. Jam tikrai
nieko nereikia. O jeigu ir rei-
kėtų, tai kaip padėsi parke ant
suolo.

Atsitinka, kad turtin-
gajam nebeatina jo žmona.
Jis jau nužiūrėjo kitą. Tad
reikia skyrybų. Subėga advo-
katai ir ima svarstyti, ką gali
gauti ta nenorimoji. Reikalas
užsitęsia. Nes juk advokatai
irgi nori savo dalies. Pagaliau
išsprendžia. Žmonelė gauna
kelis milijonus ir diėturčiui
dar liko. Neskaitant tų, kurie
paslėpti Šveicarijoje.

Atsitinka, kad ir vi-
durinės klasės pilietis nesu-
tinka su savo žmona. Tenka
po teismus pasivaldyti. Pasi-
baigia tuo, kad vidurinės kla-
sės pilietis persikelia į betur-
čių klasę, o žmonelė pakyla
viena pakopa.

Beturčiui nėra jokio
galvosukio. Žmona jį jau se-
niai pametė. Vaikai nenuma-
to jokios naudos. Skirsies ar
nesiskirsi, vistiek tas pats.

Čia nepaminti be-
namiai. Nei "morgičių", nei
"taksų", nei "gazo", nei van-
dens, nei elektros, nei telefo-
no. Jie – laimingiausi.

Dar reikėtų paminėti
politikierius, kurie sudaro vi-
siškai atskirą klasę, nepri-
klausančią nė vienai aukš-
čiau paminėtų. Jie – kaip tie
Dievo paukšteliai. Nei sėja,
nei pjauna, bet ištaigingai
gyvena.

(Tęsinys)

Jie stropiai vykdė
viršininko įsakymą.

– Pasitrauk, kale! –
riktelėjo mamai.

Mama pasitrauks?
Nuo savo kūdikio mylimiau-
sio? Niekada, niekada!

– Och tu, bl..., dar
trūkdysi mums?! Žvairy, da-
vai!

Abu vyrai griebė ma-
mą: vienas už vienos rankos,
kitas už kitos ir dar už kojos.
Kaip šveitė, mama už kelių
metų nukrito. Bet ji neįtikė-
tinai greitai vėl pašoko ant
kojų, puolė prie Pranuko. Jo
kūnas jau buvo vežime. Ma-
ma bėgo prie vežimo:

– Nors palaidoti
leiskite žmoniškai, erodai,
jūs...

– Palaidosim ir be ta-
vės. Tegul dar pasidžiaugs
miestelio mergos. Cha cha
cha chaaa! – tyčiojosi sribai.

– Važiuojam! – įsakė
vyresnysis – rusų karininkas.

Prieš lipdamas į veži-
mą, prožektoriumi nušvietė
namo langus ir pamatė prie
durų tebestovintį Juozą.

– Aha, ir banditų ry-
šininkas čia! Daugiau banditų
čia nėra? – užklausė enkave-
distas, nors puikiai žinojo,
kad šiuo metu ten nieko nėra.

Juozas negalėjo iš-
tarti nei žodžio.

– Nėra, nėra, – atsakė
jam sribai vežime. – Mes gi
žinome, kad nėra. – Jie ne-
kantravo greičiau pripulti
prie naminės.

Enkavedistas, eida-
mas prie vežimo, mestelėjo
Juozui:

– Greitai ir mes pasi-
matysime, banditų išpera.
Nebandyk niekur dingti.

Vežimas su Prano
kūnu išdardėjo iš kiemo. Pa-
mažu tolo besilinksminančių
sribų balsai. Mama stovėjo
viduryje kiemo, susiėmusi už
galvos. Juozas tamsoje ižiū-
rėjo mamos siluetą. Ji linga-
vo į šonus, kaip vėjo lanks-
tomas medis, ir dejavo:

– Praneli, sūneli...
Praneli, sūneli... Praneli, sū-
neli...

Nuo klaikus mamos
balso Juozo kūnu nuėjo pa-
gaugai. Jis spoksojo į tamsą
nieko nesuvokdamas. Juozas
niekaip negalėjo išsivaduoti
iš šios būsenos. Stovėjo tarsi
apledėjusi statula. Jis prarado
laiko jausmą. Po kurio laiko
atsitokėjo. Viešpatie, mama
dar stovi kieme ir vis linguo-
ja, vis linguoja. Juozas pribė-
go prie mamos.

– Mama, mamute, ei-
name į vidų.

Mama jo negirdėjo ir
nematė.

– Mamute, einame į

*Lina Bubliauskaitė-
Jukonienė*

vidų, sušalsi čia, – Juozas
švelniai apglėbė mamą per
pečius, kaip darydavo Ado-
mas.

Mama vėl nieko ne-
atsakė, tik kartojo:

– Praneli, sūneli...
Praneli, sūneli...

Juozas apkabino ma-
mą stipriau ir vedėsi į trobą.
Ji pakluso Juozui, bet tik au-
tomatiškai dėliojo kojas, nie-
ko nesuvokdama. Juozas aiš-
kiai tai matė. Įėjus į vidų,
lempos šviesoje Juozas pa-
matė, kruvinas mamos rankas
ir veidą. Dieve brangiausias,
gal ir ji sužeista? Jeigu ir ma-
ma?... Juozas nenorėjo apie
tai galvoti. Drebančiomis
rankomis Juozas pripylė į du-
benį vandens, pusę išliedam-
as ant grindų. Puolė plauti
mamos veidą ir rankas. Ap-
žiūrėjo nugarą, krūtinę. Ačiū
Dievui, lengviau atsiduso
Juozas. Bent jau mama nesu-
žeista. Ant jos buvo Prano
kraujas.

– Mama, mamyte,
nusiramink, – ramino Juozas
ją. – Einame, aš tave pagul-
dysiu. Išsimiegosi, ir tau pa-
lengvės. Einam, – kalbino
Juozas mamą globėjišku to-
nu.

Mama visai nereaga-
vo į Juozo žodžius. Ji kažką
tyliai sau kalbėjo.

– Einame, mamyte,
mamuliuk tu mano brangiau-
sia. Manai, kad man Prano
negaila? Mums vistiek reikės
gyventi. Va, Tėvą palaidojom
ir iškentėjom. Ko tu dabar?..
Juk reikės gyventi.

Mama, tarsi atsibu-
dusi nepažįstamoje vietoje,
žvalgėsi stiklinėmis akimis
kartodama:

– Gyventi... gyven-
ti..., – ir vėl jos žvilgsnis
užgeso.

Juozas, švelniai paė-
męs mamą už rankos, vedė
prie lovos. Pasodino, užkėlė
jos kojas ir kruopščiai užklo-
jo. Pats nuėjo į kitą namo ga-
lą, kur miegodavo visi trys
broliai. Jis nenusirengęs krito
į lovą. Tiek ir liko to miego –
jau brėško. Dabar jis liko vie-
nas... Jeigu mama nepa-
kils... Ne, ne vienas. Dar yra
Adomas, atstojęs jam tėvą po
šio mirties. Adomas, Ado-
mas, kur jis dabar? Ar gy-
vas?... Jis senokai nesirodė
namuose. Kad ateitų Ado-
mas, Juozui iš karto paleng-
vėtų. Ir mama gal greičiau
pakiltų iš ligos patalo...

Pranas taip ir nesu-
spėjo pasakyti broliui, kad
Adomas – sunkiai sužeistas.
Juozas Adomo daugiau nebe-
matė. Tik po daugelio metų

jis sužinojo, kad Adomas su
draugais susisprogdino bun-
keryje, kai juos apsupo rusų
kariuomenė.

Juozas taip ir neuž-
migo. Jį kankino neramios
mintys ir dėl mamos, ir dėl
savo ateities. Ką reikės dary-
ti, jeigu liks visai vienas?
Jam ausyse skambėjo enka-
vedisto žodžiai: "banditų ry-
šininkas... dar pasimatysi-
me...". Koks iš jo ryšinin-
kas? Tik kartą perdavė raštelį
mokytojui ir – viskas. Ado-
mas kategoriškai neleido bro-
liui į mišką. Jis stengėsi iš-
saugoti jaunylį ir mamą. Bet
dabar viskas pakrypo ki-
taip... Sukosi ir sukosi sun-
kios mintys Juozo galvoje.

Jau visai prašvito.
Tvirtė sumykė karvė. Juozas
prisiminė mamą. Kaip ji da-
bar? Gal jau užmigo? Gal pa-
ilsėjusi aprims? Juozas pra-
vėrė mamos kambario duris.
Iš tolo nužvelgė gulinčią ma-
mą ir pažiūrėjo. Mama stikli-
nėmis akimis žiūrėjo į jį, bet
nieko nematė. Viešpatie, gal
jau mirusi?! Juozas griebė už
rankos. Šilta!

– Mama, mama, ar
girdi mane?

Motina neaiškiai su-
dejavo ir vėl tylė. Juozas ga-
lutinai pasimetė. Jis pravirko,
apgailėdamas savo tragišką
dalią. Vakar – brolis, šian-
dien – mama... Dėl Adomo
taip pat slegianti nežinia.

(Bus daugiau)

"DIRVAI" AUKOJO:

LBCleveland, OH apylinkė...100
LK Birutės d-ja, Los A.,CA 100
J.Lizaitis, Ft Lauderdale, FL...50
E.Janulis, Cleveland, OH..... 50
J.Nasvytis, Avon, CT..... 42
E.Vilkas, Valencia, CA.....35
P.Dirda, Oak Lawn, IL.....35
V.Urbaitis, Mayf. Hts., OH... 30
J.Saladžius, Rochester, NY.....25
A.Pintsch, West Milford, NJ..25
M.Žemaitis, Leonia, NJ.....25
P.Griganavičius, St.Pet. B,FL 25
F.Pakalka, Bev. Shores, IN 25
O.Kremeris, La Grange Pk... 25
J.Račila, Euclid, OH.....20
A.Baliūnai, Cleveland, OH.....20
M.Rumbaitis, Daytona B., FL15
E.Cigas, Lakewood, OH.....15
T.Jonynas, Detroit, MI.....15
J.Vadopalas, Downers Dr., IL15
V.Rutenis, Vero Beach, FL.....15
B.Bilvaišas, Lawton, OK.....15
V.Beleckas, Sunny Hills, FL..15
A.Sakalaitė, Omaha, NE.....15
S.Strikaitis, Los Angeles, CA.15
E. Sinkys, Santa Monica, CA.15
G. Šukelis, San Franc., CA 15
A. Fetingas, Columbus, OH...15
W.Žiogas, Orefield, PA.....10
E.Praleika, Little Falls, NJ.....10
G.Sabataitis, Parma, OH.....10
J.Juozūnas, Miami B., FL.....10
J.Miglinas, Chicago, IL.....10
A.Cieminis, Anaheim, CA.....10
V.Chiras, Hemet, CA.....10

**Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame**

L.D.Kunigaikštienės BIRUTĖS D-jos Los Angeles skyriaus

40-ties metų veiklos paminėjimas įvyks 1997 m.
balandžio mėn. 13 d. 12:30 po pietų Šv. Kazimiero
parapijos salėje.

Programą atlieka: sol. Janina Čekanauskienė
ir muz. Raimonda Apeikytė
Maloniai kviečiame apsilankyti ir savo dalyvavimu

"PAVASARIO ŽIEDŲ"

pietuose paremti mūsų labdaros darbus.

Valdyba

BERNARDO BRAZDŽIONIO JUBILIEJAUS ATGARSIAI

RAŠYTOJOS ALĖS RŪTOS KALBA

Mielas Poete Jubilate, gerbiamas kolega dr. Bernardai Brazdžioni ir buvęs mano viršininke Rašytojų draugijos valdyboj net kelias kadencijas, vis kėlęs atlyginimą sekretorei – kad ir tik moralinį atlyginimą, nes Draugija neturėjo pinigų...

Brangus kolega ir bičiuli Bernardai,

Šeima ir aš sveikiname Jus, Dievo globoje pasiekusį brandaus amžiaus slenkstį, nuoširdžiai linkime abiem su Aldona ilgai džiaugtis gausiais kūrybos vaisiais ir perduoti savo tikėjimą ir savus talentus gausingai Jūsų šeimai: vaikams, vaikaičiams ir provaiikaičiams.

Bernardai, gimęs Vasario aušroje, išaugęs ir su-

brendęs Lietuvos nepriklausomybės saulėj, iškentėjęs ištumto iš Tėvynės žmogaus gyvenimo žvarbą, bet sava poezija teikęs visiems ištremtiesiems ir ištumtiesiems šviesą bei dvasinę šilumą, dabar sulaukęs saulėlydinio pensininko metų, bet vis būdamas sąmoningas ir šviesus, dar stiprus kūrybiškai, pajėgią sviesti Vytės Nemunėlio ir Bernardo Brazdžionio kūrybos spinduliais visai tautai, – Bernardai, žėrėk ir spindėk mums visiems, kad išbristume iš klaidų kelionių ir klajonių, kad lietuvių tauta pakiltų į moralės ir skaisčios kūrybos idealą.

Mes gi visi Bernardui Brazdžioniui, kaip ir kitiems lietuvių tautos kūrybos kilniesiems ir didiesiems, dė-

kingi esame ir būsim!

O aš asmeniškai – dar prašymą: jei vėl kada losangeliečiai rašytojai, kolegoms Valentinui Sventickui ir Pauliui Jurkui pritariant, patektume į valdžią, tai yra, į Rašytojų Valdybą, vistiek, Angelų mieste ar Vilniuje, tai iš anksto prašau, Bernardai, kai būsi vėl Pirmininku, o aš, kaip kitados ir buvau, sekretore, prašau, kad pakeltumei atlyginimą (atsižvelgiant jau ir į mano amžių). Žinoma, ne doleriai ir ne litais, nes rašytojai nesame materialistai, bet gal moralinį ar kūrybinį atlyginimą, pavyzdžiui, kad ir dedikuodamas eilėraščių?.. – Su tuo nekukliu prašymu ir baigiu savas viltis bei linkėjimus mielam Jubiliatui.

Alė Rūta

džionis ir jo puikioji žmona Aldona Brazdžionienė yra taip mažai pasikeitę savo puikia, Dievo duota fizine išvaizda. Jo šiais metais išleistoje naujoje knygoje "Šiapus ir anapus mūsų laiko" atspindi tas jaunatviškas, žvalus, gaivališkas, kaip visuomet patriotiškas ir garbinantis Aukščiausiąjį Lietuvos dainius. Tai tyras, jo paties žodžiais tariant, "per pasaulį keliaujantis žmogus" buvo, yra ir liks visiems amžiams šviesus pavyzdys mūsų atgimstančios Tautos ateičiai. Grįžtant jam po tos ilgos kelionės į mums visiems taip mylimą ir laisvą Lietuvą, pastatykite jam tą pilnai užpelnytą prisiminimo paminklą su jo paties išsakytomis puikiais žodžiais:

...Vesk ir mus namo,
kur kapai senelių,
Kur piliakalnių
aukštos pušys ošia.
Vesk ir mus tenai,
Baltijos pakrantėn,
Viešpatie geras.
Vesk greičiau namo,
kur Maironis šaukia,
Ir kur Vaižganto žemės
žingsniai ilsis,
Vesk ir mus tenai,
į tėvų ramovę,
VIEŠPATIE GERAS.

Su gilia pagarba linkime mūsų tautos didvyriui – poetui Bernardui Brazdžioniui ir jo mielai žmonai daug laimingų, sveikų, Aukščiausiojo palaimintų ir kūrybingų metų!

Hansas Janužys

SUSITIKIMAS PO 50 METŲ

Po daugiau kaip 50 metų vėl susitikome su mūsų artimais draugais ir Lietuvai daug nusipelnusiais tautiečiais, su kuriais esame pažįstami iš Ravensburgo laikų, (1945-1949) – su Los Angeles Lietuvių Tautinių namų pirmininku Jonu Petroniu ir poetu Bernardu Brazdžioniu,

jo garbingoje 90 metų sukakties šventėje. Mano žmona Maria Forster-Janužienė, kuri taip pat yra poetė, verčia puikius Bernardo Brazdžionio eilėraščius į anglų ir ispanų kalbas.

Su pasigėrėjimu pastebėjome, kad mūsų malonus draugas Bernardas Braz-

SĖKMĖS JAUNAJAI PORAI!

Rima Laura Vaičaitytė ir York Christopher King susituokė pernai, lapkričio 30 d. St. John's in the Wilderness bažnyčioje, Harriman State Park, Stony Point, N.Y. Jaunieji gyvena Long Beach, N.Y.

Literatūros vakaras, įvykęs prieš 60 metų (1937) Mažeikių gimnazijoje. Pirmoje eilėje – poetas B. Brazdžionis (penktas iš kairės). Šiame vakare dalyvavo ir Tauragės mokytojų seminarijos kvartetas su vadovu H. Janužiu (viršutinėje eilėje, antras iš dešinės)

TEN, KUR BANANAI DAINUOJA

(Pabaiga)

(Atkelta iš 8 psl.)

taip pat – labai skirtingi. Vyrauja protestantizmas, katalikų yra nedaug. Daugelis jokiai religijai nepriklauso, nes, jų manymu, biblijos mokslas tarnauja kolonializmui. Dalis idealizuoja Afriką, ypač Etiopiją, kur gimė jos valdovas Haile Selassije. Mat šis buvo gimęs Ras Tafari ir tam tikra Etiopijos sekta laikė jį Mesiju. Iš tikrųjų rastafari nėra nei kultas, nei politinė partija, o laikytinas filosofiniu judėjimas, skirtingai vertinančiu gyvenimą. Šiam judėjimui priklausantys gerbia taiką, sunkų darbą ir asmens vertę. Jų spalvos, kaip ir Etiopijos vėliavos: raudona, žalia ir geltona. Važiuojant per miestelius ir kaimus, kai kur teko matyti tas spalvas ant namų sienų. Taip pat ir kai kurių

prekių įpakavimas žymi tas spalvas.

Rastafari judėjimas turi nemažą įtaką Jamaikos kultūriniam gyvenimui. Jie nepaprastai propaguoja tautinę muziką ir šokius, taip vadinamą reggae. Šios muziką galima daug kur girdėti. Kai kuriuose Negril viešbučiuose tokios programos sutemus vykdavo prie jūros. Jaunimas, gyvenantis sunkiose sąlygose, šioje muzikoje mato šokią tokią ateities viltį ir pabėgimą nuo kasdienybės. Reggae muzika, kaip jie sako, tai jų širdies plakimas.

Aišku Jamaikos kultūrinis gyvenimas reiškiasi daug plačiau ir apima daugelį sričių, kaip teatrą, meną, sportą ir kt. Trumpą laiką ten pabuvojus ir visos salos ne-

mačius, nedaug ką galima pasakyti.

Apskritai, Jamaika yra gana turtinga sala, turinti gamtos turtų, derlingą žemę, kurioje auga įvairiausi tropiniai vaisiai ir pasakiškus pajūrius, kurie sudaro geras sąlygas turizmui plėsti. Tačiau pradėjusi neseniai savarakiškai tvarkytis, ekonominio gerbūvio dar nepasiekė. Šiame krašte dar daug vargšų, negalinčių sukurti sau normalaus gyvenimo. Jie sudaro kraštui kol kas neišsprendžiamą problemą.

Tačiau šios problemos per daug neveikia salos romantiško įvaizdžio. Kiekvienas, čia atvykęs, džiaugiasi gražia gamta, sidabru spindinčiais balto smėlio paplūdimiais ir žavinga jūra.

G. Kijauskienės nuotr.

RENGINIŲ KALENDORIUS

- GEGUŽĖS 11 d. 11:30 v. ryto – Motinos Dienos priešpiečiai, parapijos salėje. Rengia šv. Jurgio parapijos taryba
- GEGUŽĖS 26 d. 8:30 v. ryto – Memorial day: apeigos, šv. Mišios, pusryčiai. Rengia Katalikų Karo Veteranų 613-asis postas šv. Jurgio parapijoje
- BIRŽELIO 1 d., sekmadienį, – Ateitininkų Šeimos šventė, Dievo Motinos parapijoje
- LIEPOS 19 d. 5:00 v.v. – Lietuvių kultūrinių darželių vakarone Gwinn Estate
- LIEPOS 20 d. 11:30 ryto – šv. Jurgio parapijos gegužinė šv. Jurgio parapijos sodyboje
- SPALIO 18–19 d. – nemokami skiepai nuo gripo. Rengia šv. Jurgio parapijos taryba
- LAPKRIČIO 16 d. nuo 11:30 iki 3:30 v.p.p. – šv. Jurgio parapijos Rudens festivalis
- GRUODŽIO 20, 21 d. – šv. Jurgio parapijos Kalėdinių kepinų pardavimas

"LIETUVOS AIDAS" – Vilniuje leidžiamas patriotinės minties dienraštis geriausiai informuoja apie Lietuvą. Prenumerata oro paštu metams – \$130 pušei metų – \$70 JAV.

Prenumeratą priima: Bronius Juodelis, 239 Brookside Lane, Willowbrook, IL 60514. Tel. (630) 986-1613

Psychological Health Center and Alcoholism Treatment Program, Inc.

6315 Pearl Road, Suite 101
Parma Heights, Ohio 44130

Telefonas: (216) 845-9061

Faksas: (216) 8454-9062

Dr. Gintautas Z. Sabataitis Psichologas

Priimame "Medicare" ir kitus sveikatos apdraudimus

EUROPA TRAVEL 692-1700

LOWEST AIR FARES
available worldwide

EXPERTS ON TRAVEL
TO EAST EUROPE

passports • visas • prepaid tickets

SERVING OUR COMMUNITY
FOR OVER 35 YEARS

"LEADERS IN LOW COST TRAVEL"

ATLANTA IMPORT EXPORT

JŪSŲ PASLAUGOMS CLEVELAND'E MŪSŲ ATSTOVAS:

LITMA IMPORT EXPORT

639 EAST 185 STREET

CLEVELAND OH 44119

216-481-0011

SIUNČIAME SIUNTINIUS LAIVU

LABAI SKUBIEMS SIUNTINIAMS - ORO CARGO

AUKŠTOS KOKYBĖS MAISTO SIUNTINIAI

JŪSŲ SIUNTINIUS PRISTATYSIME Į NAMUS

BET KURIOJE LIETUVOS, LATVIJOS, ESTIJOS,

BALTARUSIJOS VIETOJE, O TAIP PAT MASKVOJE,

PATERBURGE IR KALININGRADO SR.

ATLANTA IMPORT EXPORT

(312) 434-2121 arba (800) 775-7363

KOVO 11-OJI PAMINĖTA LIETUVIŲ SODYBOJE

Stasio Čipkaus nuotraukoje: Kovo 11-osios minėjimo dalyviai: "Dirvos" redaktorius, dr. Jonas Jasaitis, "Draugo" dienraščio bendradarbis Vacys Rociūnas, Garbės konsulė Ingrida Bublienė, Onutė Rociūnienė

J. Jasaičio nuotraukoje: Lietuvių Sodybos gyventojai Kovo 11-osios minėjime

Viename iš ramių Klivlendo rajonų, šalia puikaus parko stovi gana išpūdingas Lietuvių sodybos pastatas. Jame gyvena vyresnio amžiaus arba ligoti lietuviai ir kitų tautybių asmenys, neretai nebeturintys galinčių juos prižiūrėti artimųjų.

Kovo 11 d. į Sodyboje suruoštą iškilmingą Lietuvos valstybės atkūrimo šventės minėjimą atvyko LR Gar-

bės konsulė Ingrida Bublienė, "Draugo" dienraščio bendradarbis Vacys Rociūnas su žmona, šių eilučių autorius ir keletas Klivlendo lietuvių, panorusių ta proga aplankyti savo pažįstamus ir dalyvauti šioje šventėje. Pakiliai skambėjo Amerikos ir Lietuvos himnai, glaustai, bet labai jautriai apie šios istorinės datos reikšmę kalbėjo Ingrida Bublienė, švelnias savo kūry-

bos eiles skaitė Bronė Jacikevičienė.

Paskui skambėjo muzika, susirinkusieji ilgai šnekučiavosi, dalinosi prisiminimais apie Lietuvoje praleistą jaunystę, minėjo anų dienų pažįstamus ir gimines, jų darbus Nepriklausomoje Tėvyne. Ne vienas sodybos gyventojas yra ir ilgametis "Dirvos" skaitytojas.

Dr. Jonas Jasaitis

ŠV. JURGIO PARAPIJOJE: VELYKINIAI KEPINIAI

Prie Jurginės velykinių kepinų stalo (iš kairės): klebonas J. Bacevičius, D. Gatautienė ir dr. N. Juškėnienė

G. Juškėno nuotr.

DIRVA

AR JIE – BAIDYKLĖS?

Gerardas Juškėnas

Gamtos muziejuje (The Cleveland Museum of Natural History) nuo vasario 21 iki gegužės 25 d. rodoma keliaujanti paroda – Backyard Monsters: The World of Insects – Kiemo baidyklės: vabzdžių pasaulis.

Vabzdžiai Žemėje atsirado 100 milijonų metų anksčiau negu dinozaurai. Kakšlės (tarakonai) klestėjo prieš 350 milijonų metų. Svirplių klausos organai yra jų kojose. Vabzdžiai negali judinti savo akių, kad matytų

kas darosi aplinkui. Vabzdžiai yra pagrindinis maisto šaltinis gėlavandenėms žuvis, paukščiams, ropliams, ir kai kuriems žinduoliams. Žmonės augina vabzdžius šilkui ir medui gauti bei žaliavai lako, dažų ir vaško gamybai. Jie padeda gamtai, susmulkindami negyvus augalus bei gyvūnus, sugrąžindami į dirvą maistingąsias medžiagas.

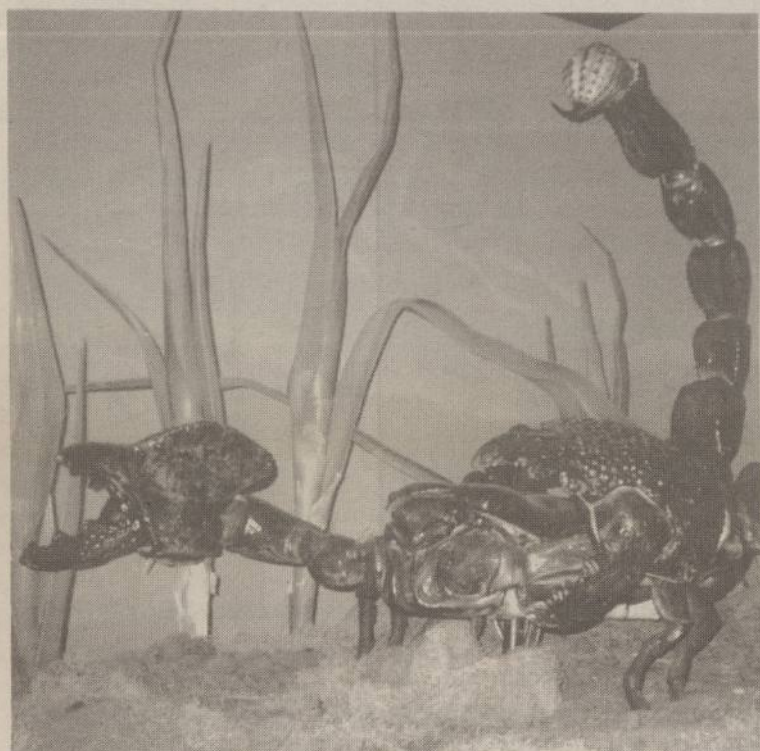
Dauguma vabzdžių yra per maži, kad galėtume juos stebėti. Šios parodos

rengėjai pagamino 6 didesnio mastelio mechanizuotus vabzdžius, kuriuos matysite šioje parodoje. Įeidami į salę paimkite geltoną lankstinuką. Ten rasite klausimus ir atsakymus apie parodoje rodo-

mus voragyvius, skruzdę, vieneragį vabalą, mantį (praying mantis) ir laumžirgį. Judančius eksponatus papildo kelios vitrinės su peteliškėmis ir vabalais.

Vabzdžiai sudaro arti

3/4 visų žinomų gyvūnų skaičiaus. Beveik vienas milijonas vabzdžių pasaulyje jau suregistruoti, bet tai tėra mažiau negu 1% mums žinomų vabzdžių – kenkėjų.

"Padidintas" skorpionas

"Padidintas" vabalas vieneragis Gamtos Istorijos muziejaus parodoje

G. Juškėno nuotraukos

RITA STASKUTĖ

Born To Travel

26949 Chagrin Blvd. #103 (Ohio Savings Building)
CLEVELAND, OH 44122
Tel: (216) 831-5530 & (800) 366-9980
Fax: (216) 831-5028

LIETUVA – 1997

Skrydžiai į Vilnių dar vis geriausiomis kainomis
Atstovaujame FINNAIR, SAS ir kitas oro linijas
Bendradarbiaujame su Lietuvos Avialinijomis

MATAS & ASSOCIATES

RITA MATAS • Broker • G.R.I. • Licensed Real Estate Appraiser

17938 Neff Road
Cleveland, OH. 44119
(216) 486-2530

2412 Cedarwood Road
Pepper Pike, Oh. 44124
(216) 473-2530

ADV. VYTAS MATAS teisinis patarėjas

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service

481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts,
Mufflers, lube oil and Filter

• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN

Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm
Sat.: 8 am to 4 pm

866 E. 200 th St.
Cleveland, Oh. 44119

Paul Stefanac

JAKUBS AND SON

Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095
Telefonas: 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama,
teikianti jausmą atmosferą liūdesio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

TAUPA

Lithuanian Credit Union

Lietuvių Kredito Kooperatyvas

767 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119 481-6677

Prieš perkant naują mašiną – pasiteiraukite TAUPOJE.
Naujom mašinom – nuo 7.0% Naudotom mašinom – nuo 8.5%

TAUPA pateikia visus bankinius pataravimus.
Atidarykite TAUPOJE sąskaitą ir taupykite pas savus.

DARBO VALANDOS:

antradienį, trečiadienį
ir ketvirtadienį ----- 9:00v.r. – 4:00p.p.
penktadienį ----- 9:00v.r. – 6:00p.p.
šeštadienį ----- 9:00v.r. – 12:00p.p.
sekmadienį parapijoje ----- 11:00v.r. – 12:00p.p.

Kiekviena taupomoji sąskaita federalinės valdžios (NCUA) apdrausta iki \$100,000